

Släkten Ternström från Karlshamn.

Karlshamn fick sina stadsprivilegier först på 1660-talet och sågs då framförallt som en motvikt till det dansksinnade Ronneby. Under slutet av 1670-talet fick Karlshamn genomlida flera stridigheter när danskarna sökte återerövra vad som tidigare förlorats i Skåne och Blekinge. 1676 erövrade danskarna staden och dess kastell, men p.g.a. att staden blev en stödjepunkt för snapphanarna så bestämde Karl XI att staden skulle återtagas och så skedde redan 1677 efter häftiga strider. Redan påföljande år är danskarna tillbaka, denna gång med närmare 1000 man för att bränna staden. Detta lyckades dock endast delvis då inkommande svenska trupper tillsammans med stadens borgare, vilka först tagit skydd i kyrkan, lyckades driva iväg fienden. Ett tjugotal hus, bland annat rådhus och skola hann dock brännas ner innan elden kunde släckas.

År 1700 är det dags igen då Ryssland förklarar Sverige krig. Karl XII samlar sin här i Karlshamn och i oktober seglar man till Livland för att utkämpa slaget vid Narva. 1709, efter förlusten vid Poltava, förklarar Danmark Sverige krig och i januari 1710 står återigen en Dansk här utanför Karlshamn. Borgarna stängdes in i rådshuset medan danskarna drog igenom staden, för att sedan kräva en anseelig brandskatt. Ovanpå detta drabbades man senare samma år av pesten varvid omkring halva stadens befolkning gick förlorad.

År 1715 var dock återigen en livlig handel och sjöfart etablerad. Efter fredssluten utvecklades Karlshamn vidare, då särskilt skeppsvarvet, tobaksindustrin och sedan även läder och pappersindustrin.

Våra äldst kända anfäder i Karlshamn är Timmermannen Nils Löfqvist bosatt i fastigheten 119 och hans bror Hans Löfqvist, boendes i fastigheten 187 på Regeringsgatan, båda från år 1721.

Nils och Hans döttrar gifter sig med olika borgare i staden, varav en, vår äldste kände agnatiska anfader Nils Svensson, sedan tar namnet Ternström. Enligt uppgift från Carl-Oskar Ternström, Nils sonson, då Nils stammar från ön Ternö i Karlshamns skärgård.

Familj 1

Bröderna Persson, Hans (Persson) Löfqvist, död 1744. Timmerman i Carlshamn. Beboende år 1720 gård nr 187 på Regeringsgatan i kvarteret Jönköping och brodern Tobaksspinnaren Nils (Persson) Löfqvist som avlider 1729, gift med Ingeborg Nilsdotter och efterlämnar dottern Brita Löfqvist, se familj 5. År 1721 återfinnes båda bröderna i Karlshamns mantalslängd. Nils på 119 och Hans på 187.

Hans blir gift 1714-05-29 i Carlshamn med Britta Eskelsdotter.

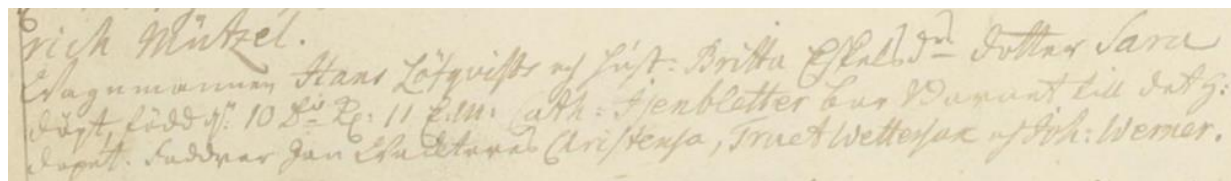
Britta anges vid husförhör 1744 som änka med sonen Petter på gård nr 187. Vid makens bouppteckning 10/7 1744 anges döttrarna Sara 30 år och Lena 25 år, befinna sig i Carlskrona. Magistraten förordar därför Tobaksarbetarna Christoffer Wrång och Nils Svensson till curatorer för dessa.

Barn:

1. Sara Löfqvist, född 1714-03-10, se familj 2.
2. Eskild Löfqvist, född 1715-10-12, se familj 3.
3. Hans Löfqvist, född 1717-12-06. Dopvittnen: Hustrun Wettersax bar barnet, Margareta Sonnenberg, Elisabeth Syrie, Måns Collyn, Nils Löfqvist (farbror), Peter Sommar.
4. Helena Löfqvist, född 1718-12-26, se familj 4.
5. Styvdottern Brita Löfqvist, född 1719-05-10, se familj 5.
6. Petter Löfqvist, född 1723-03-14 i Carlshamn. Dopvittnen: Helena Svensdotter, Anna-Catharina Schier, Maria Jönsdotter piga, Borgarna Nils Appelgren, Wattman, Nyberg.

Familj 2

Sara Löfqvist (från familj 1), född 1714-03-10 i Carlshamn.

Sara Löfqvist födelse 1714.

Gift 1741-04-18 i Carlshamn med Borgaren och tobaksspinnaren Christopher Wrång, född 1720-12-20 i Carlshamn, från 1742 bosatt i fastigheten nr 119, död 1776-09-25. (Saras farbror Nils Löfqvists gamla fastighet).

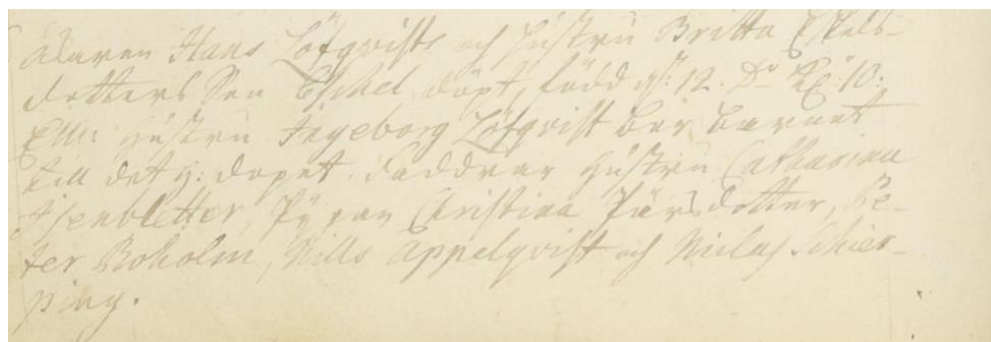
Stephan Wrång, Christophers far, äger en granntomt, Kungsgatan nr 147, till vad som senare blir svägerskan Helena Löfqvist och sedemera Brita Löfqvist gift Ternströms hem nr 145 på Kungsgatan.

Barn:

- ~~1. Maria Wrång, född 1742-04-13 i Carlshamn. Dopvittnen: Britta Löfqvist, xx Brandt. Död 1743-02-06.~~
- ~~2. Johannes Wrång, född 1744-09-25 i Carlshamn. Dopvittnen: Petronella Wrång, Catharina Lindberg, Stina Schaey, xx Offenbergz, Broberg, Niclas Lindahl. Död 1745-03-03.~~
3. Ingeborg Wrång, född 1746-01-12, se familj 6.
4. Jacob Johannes Wrång, född 1749-03-08. Skräddarelärling 1775. Död 1777-02-24.
5. Stephanus Wrång, född 1760-09-27.

Familj 3

Eskild Löfqvist (från familj 1), född 1715-10-12 i Carlshamn, död 1750-04-10. Borgare och Tobaks Spinnare i Carlshamn, gård nr 187. Dopvittnen: Ingeborg Löfqvist (gift med fadern Hans bror Nils), Christina Jonsdotter, Nils Appelqvist, xx Boholm. Eskild övertar gården nr 187 efter faderns bortgång.

Eskild Löfqvist födelse 1715.

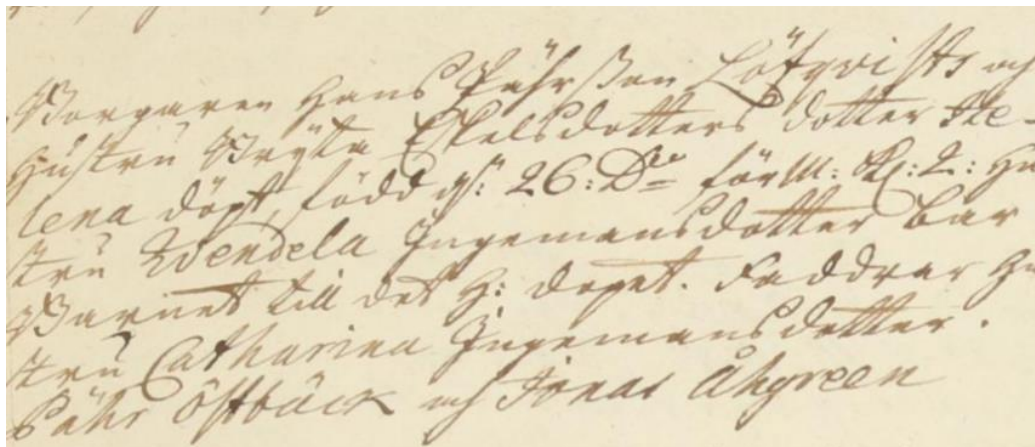
Gift i Carlshamn 1742-10-22 med Ingeborg Nilsdotter. Eskild avlider 1751 och fyra år senare gifter Ingeborg om sig med Nils Österberg 1755-12-28 i Karlshamn. I februari 1756 var Ingeborg fadder åt svågern Sven Österbergs och Maria Malmstens dotter Gertrud Christina. Nils avlider 1762-05-23 utan några egna barn i livet. Vid husförhör 1775 är Ingeborg fortsatt bosatt på nr 187 och anges som Nils Österbergs änka med sonen Petter, (sannolikt Eskils bror). Ingeborg avlider 1781-05-11.

Barn i första giftet:

1. Hans Löfqvist, född 1743-09-08, dödsdatum okänt. Krögare och Bryggare. Förlovad med Birgitta Lundström 1777-04-09. Vittne var Nils styvfaders bror Bryggaren och Krögaren Sven Österberg. Vid husförhör 1780-85, efter moderns bortgång står Hans på nr 187 som krögaren Löfqvist.
2. Nils Löfqvist, född 1745-06-16, Faddrar; hustrun Kierstin Lettmans, hustrun Britta Nils Svenssons (faderns styvsyster/kusin), pigan Margaretha, Lars Kruse, Christopher Wrång (ingift morbror), Petter Löfqvist (farbror).
3. Catharina Löfqvist, född 1749-01-23 i Carlshamn.

Familj 4

Helena Löfqvist (från familj 1), född 1718-12-26 i Carlshamn, död 1764-08-21 i Carlshamn.

Helena Löfqvist 1718.

Gift i Carlshamn 1745-11-02 med Pehr Wittström, född 1719, död 1759-01-24 i Carlshamn. Borgare och Åkare i Carlshamn. Arvskifte 1759-07-09.

Helena gifter om sig 1760-06-27 med Åkaren och sedan Krögaren Hindrich Tunberg. När Helena avlider 1764-08-21 är boet mycket välbeställt och bara fastigheten nr 145 är värderad till 2000 Rdr.

Bouppteckning i Karlshamn 1764-09-16 gällande "Hustrun" Helena Löfqvist. Arvingar: Änklingen Borgaren och Krögaren Hindrich Tunberg. Tre döttrar i första giftet. Hus och gård på Kungsgatan Nr.145. Där finns även ett Skiftesbrev 9.7.1759 efter Borgaren och Åkaren Per Wittström.

Vid arvskiftet anges äldsta dottern Catharina Wittström, förlovad och under lysning med Skogvaktaren Andreas Berlin, närvarande tillika med dess antagne ombud Lands Fiskalen Carl Löhsman.

Vidare står Tobaksspinnaren (ingift morbroder) Christopher Wrång som förmyndare för dottern Johanna och Fällberedaren (Sämskmakaren) Lorenz George står som förmyndare för dottern Britta Sara. Denne är sedan tidigare bekant med familjen och var bl.a. dopvittne när hennes moster Britta Löfqvist (gift Svensson/Ternström) dotter Ingeborg döps 1746.

I ett brev daterat Karlshamn 13.3.1765 tvistar svärsonen Andreas Berlin, gift med dottern Catarina, om arvet.

1768-12-30 gifter Hindrich, som nu benämns som Krögare, om sig med jungfrun Anna Christina Lundgren. Kort därefter 1769-08-07 avlider Hindrich själv 51 år gammal, och i år 1770 års taxering av krogverksamheten i Karlshamn, anges änkan som ansvarig för verksamheten. Fastigheten nr 145 är nu värderad till 1400 Rdr.

Barn:

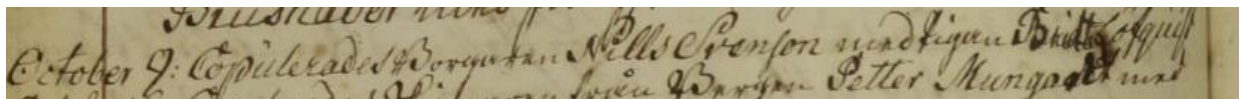
- ~~1. Catharina Wittström, född 1746-07-21, Dopvittnen: Olof Hansson, Ingeborg Löfqvist, pigan och mostern Brita Löfqvist, Anders Fagergren, ingifta morbrodern Christopher Wrång och morbror Petter Löfqvist. Död 1751-09-29.~~
2. Catharina Wittström, född 1747-07-22, se familj 7.

3. Johanna Wittström, född omkring 1751. Vid moderns bortgång 1764 står Tobaksspinnaren (ingift morbroder) Christopher Wrång står som förmyndare.
4. Britta Sara Wittström, född 1756 omkr. i Carlshamn. Vid moderns bortgång 1764 står Fällberedaren (Sämskmakaren) Lorenz George som förmyndare. Denne är sedan tidigare bekant med familjen och var bl.a. dopvittne när hennes moster Britta Löfqvist (gift Svensson/Ternström) dotter Ingeborg döps 1746.
5. ~~Annika Wittström, född 1759-03-17 i Carlshamn. Död ung.~~

Familj 5

Brita Löfqvist (från familj 1), född 1719-05-10, död 1795-02-23 i Karlshamn. Fadern Nils och modern Ingeborg Nilsdotter avlider 1729 när Brita bara är 14 år och farbrodern Hans utses till curator. Fadern Nils är Tobaksspinnare och familjen har varit bosatta på nummer 119 sedan 1721. År 1742 har Britas kusin Sara Löfqvist gift år 1741 med Christoffer Wrång, flyttat in i fastigheten.

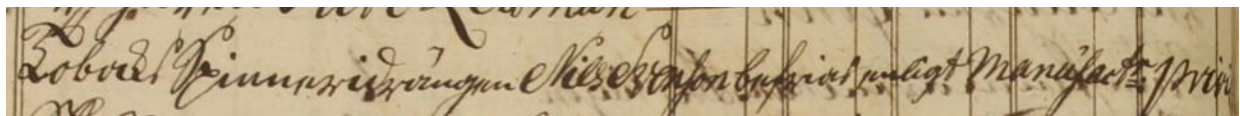
Gift 1741-10-09 i Carlshamn med Nils Svensson Ternström, född omkring 1714, död 1770-06-21 i Carlshamn. Borgare i Carlshamn.

Vigsel mellan Brita Löfqvist och Nils Svensson.

Namnet Ternström kommer från ön Ternö i Hällaryds skärgård utanför Karlshamn. Enligt vad som berättats av äldre släktingar så skall Nils släkt komma därifrån, vilket dock inte kunnat styrkas.

Nils är född Svensson och utnämns till borgare i Karlshamn den 11/12 1740.

År 1741 och 1742 finns Nils med i taxeringslängden för kvarteret Europa, men ingen bostad anges.

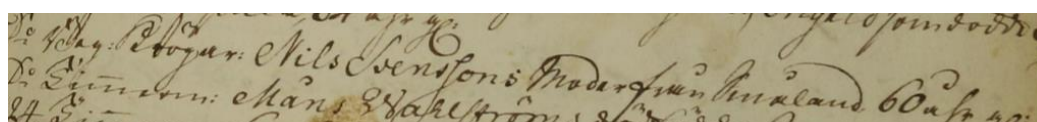
När Nils i september 1744 förordas till Curator av Carlshamns rådsrätt för Britas styvsyster/kusin Helena, i samband med bouppteckning för Helenas fader, benämns han som Tobaksarbetaren, men har ännu inte tagit namnet Ternström. Helenas syster Sara får maken Christoffer Wrång som curator. Båda systrarna anges då befinna sig i Carlskrona.

I 1744 års taxering är Sven upptagen med titeln Tobaksrullare och skriven på fastigheten 144. Huset på Kungsgatan i kvarteret Skänninge som kom i Nils och Britas ägo, dock oklart när, ägdes på 1720-talet av respektive Skepparen Hans Svensson Svan nr 143 och 144 och Trued Wettersax nr 145. Denne Wettersax närvarade som dopvittne när Britas styvbror Hans Löfqvist döps år 1717. Fram till 1745 står Sven Westerberg som ägare av huset 144, men detta tas sedan över av Nils, och Sven är utflyttad 1746. Inneboende är nu Skeppstimmermannen Lund. Under alla år finns minst två inneboende i huset. 1745 finns Jöns Lobergs hustru boendes i huset, hennes eventuella koppling till Bengt Loberg (se nedan), är dock oklar.

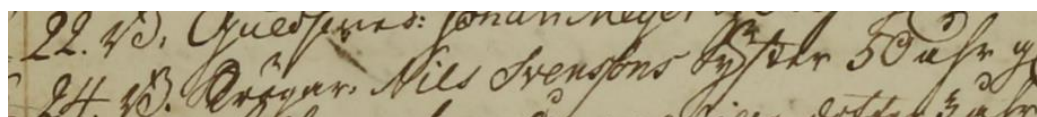
Fram till 1750 tituleras Nils fortfarande som Tobaksspinnare och därefter som Tobaksspinnaren och Krögaren. Det är inte klarlagt när och hur, men i samband med detta blir Nils även ägare till fastigheten nr 143, utöver nr 144. 1755 är Nils själv skriven på nr 144 och skomakaren Olof Björnsson änka bebor nr 143. 1761 och 1764 bebos nr 143 av guldsmeden Zutter.

År 1756 är Nils vittne vid dop av Bengt Lundgrens son Petter Fridric tillsammans med krögarkollegan Bengt Loberg, vars dotter sedan kom att gifta sig med Nils son Jacob. I december 1758 är han fadder åt skepparen Nils Hanströms son Magnus, ytterligare en fadder är då svägerskan Helena Wittström f. Löfqvist. Han anges vid båda tillfällena som krögare.

10/10 1756 avlider Nils moder angiven som 60 år och 24/12 1758 avlider Nils syster, angiven till 50 år. Inga namn finns antecknade, de anges endast som "Nils Svenssons moder från Småland, respektive syster".

A snippet of a handwritten death notice in cursive script. The text is written on aged, slightly stained paper. It mentions 'Nils Svenssons Moder från Småland' and the date '10/10-1756'.

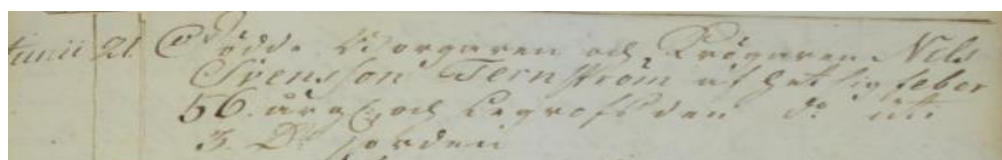
Moderns dödsnotis 10/10-1756.

A snippet of a handwritten death notice in cursive script. The text is written on aged, slightly stained paper. It mentions 'Nils Svenssons syster' and the date '24/12-1758'.

Systers dödsnotis 24/12-1758.

Vid 1768 års taxering av krogverksamhet i Karlshamn så har Nils den största omsättningen, tätt följd av blivande svärdotterns far Bengt Loberg. Nils har nu också börjat använda namnet Ternström.

När Nils avlider i feber i juni 1770 så är paret sedan ett par år själva boende i fastigheten 143 och fastigheten 144 bebos av en skräddare. Äldsta dottern Helena är gift med Skepparen Mattias Wahlström och paret bebor Nils och Britas gård och hus nr 145. Sannolikt fram till dess Helena avlider 1774. Detta hus ägdes tidigare av Britas styvsyster Helena Löfqvist och brukades fram till 1769 av den ingifta "svågern" borgaren och krögaren Hindrich Tunberg, gift med Helena Löfqvist i hennes andra gifte. Sannolikt köper Nils fastigheten av Hindrich änka, vilken värderas vid Nils bortgång till 600 riksdaler.

A snippet of a handwritten death notice in cursive script. The text is written on aged, slightly stained paper. It mentions 'Nils Svensson Ternström' and the date '1770'.

Nils Svenssons dödsnotis 1770.

Fastigheten nr 145 var föremål för arvstvist med skogsvaktaren Andreas Berlin efter Helenas Löfbergs bortgång 1764. Denne är gift med Helenas äldsta dotter Catharina Wittström. Turerna är oklara men från 1775 bebor krögaren Christopher Berlin, bror till ovan nämnda Andreas, hus och gård nr 145. Efter att denne avlider 1780 gifter Christophers änka Cristina Lundgren om sig med Holger Wahlqvist som även han anges som krögare och paret bebor fortsatt fastigheten nr 145.

Nils och Britas andra dotter Christina är sedan 1771 gift med Skepparen Samuel Tysenius. Dessa bor med modern Brita i hus och gård nr 144 på Kungsgatan, vilket värderas till 1000 riksdaler vid Nils bortgång. Utöver döttrarna Helena och Christina, upptas endast som levande barn dottern Brita-Catharina och sonen Jacob i bouppteckningen.

Det är oklart när, men snart därefter flyttar Brita med barnen Britta-Catharina och Jakob till fastigheten nr 143 och då tas fastigheten 144 över av dottern Christina och maken Samuel vilka bebor denna till Samuels bortgång år 1778. Efter maken Samuel Tysenius bortgång flyttar Christina tillfälligt till modern i hus nr 143, innan hon ingår nytt äktenskap med guldsmeden Fredric Meijer 1780.

Under hela denna period återfinnes Britas styvbror/kusin Eskil Löfqvist familj (hustrun omgift Österberg) som krögare även de. Verksamheten bedrivs i fastigheten nr 187. (Se familj 3 ovan). Och i fastigheten 142 återfinnes den äldsta styvsyster/kusinen Sara Löfqvist och hennes make Tobaksspinnaren Wrång, (familj 2 och 6).

I mitten 1770-talet avser också Brita sälja huset nr 143 till dottern Brita-Catharinas dåvarande fästman, Håkan Svensson. Denne avlider dock på resa till sjöss under hösten 1777 och då köpevillkoren inte kunde uppfyllas på grund av dödsfallet gick köpet tillbaka.

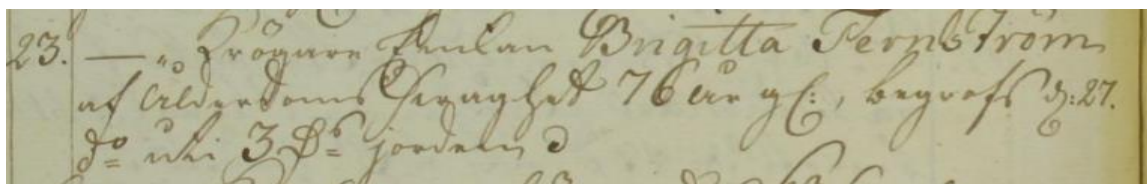
Drottninggatan vilken löper som parallellgata till Kungsgatan.

Vid husförhör 1780-85 anges en "Östbergs enka 50 år" bebo fastigheten 144. Detta är sannolikt Britas svägerska Ingeborg Nilsdotter, först gift med Britas styvbror Eskild och sedan Nils Österberg. Ingeborg har bebott Britas styvfaders gård nr 187 innan. Brita är fortsatt bosatt i fastigheten 143 under denna tid.

1780 har dottern Britta-Catharina gift sig med skepparen Möller och tagit över fastigheten 144 och då anges återigen Brita "Nils Svenssons änka 65 år" bebo fastigheten 143. 1782 skiftar man fastighet och makarna Möller bebor nu 143 och Britta 144. Efter giftermål 1784 flyttar även sonen Jacob ifrån hemmet, till hustruns Christina Lobergs hus nr 220.

Brita flyttar till sedan till makarna Möller på 143 och återfinnes där 1787/88 som boendes på övervåningen. Efter att Brita flyttat till dottern på 143 bebor en skräddare Öhrberg fastigheten 144 och sannolikt har fastigheten 144 sålts. 1789 kan inte Britta återfinnas i mantalslängden.

Brita avlider 23/2-1795, samma år och kort efter svärdottern Christina Loberg som avlider 19/1-1795, maka till den tidigare bortgångne sonen Jakob. Sedan avlider även dottern Christina gift med guldsmeden Meijer den 8/12 -1795. Det är inte klart var Brita bor när hon avlider.

Brita Ternström, född Löfqvist dödsnotis från 1795-02-23.

Barn:

1. ~~Helena Christina Ternström, född i Carlshamn. Död 1758-05-19.~~
2. ~~Sven Ternström, född 1742-10-18 i Carlshamn. Död ung. Dopvittnen för Sven Ternström: Edela Åhsberg (hustru till Tobaksspinnare Jonas Åhsberg på nr 141), Christina Linne roth, Lars Koyle, Skräddarmästaren Olof Ring på nr 142 och Johan Frölund.~~
3. ~~Isac Ternström, född 1744-12-27 i Carlshamn. Död 1747-11-08. Dopvittnen för Isac Ternström: Petronella Widing, Maja Almqvist, Christina Lundberg, Carl Stenberg, Sven Lundberg och Olof Haxell.~~
4. Helena Ternström, född 1745-05-11 se familj 8.
5. ~~Ingeborg Ternström, född 1746-07-21 i Carlshamn. Död 1747-11-08. Dopvittnen för Ingeborg Ternström: Ingeborg Löfqvist, Lars & Catarina Krus, Birgitta Carlgren, Lorenz George, Christopher Wrång och Paul Bröholm.~~
6. Christina Ternström, född 1751-10-15, se familj 9.
7. Brita-Catharina Ternström, född 1754-10-01 i Carlshamn, se familj 10.
8. ~~Maria Ternström, född 1756-07-26~~
9. Jacob Ternström, född 1761-04-13, se familj 11.

Familj 6

Ingeborg Wrång (från familj 2), född 1746-01-12 i Carlshamn. Bosatt i Carlshamn, Kungsgatan nr 142. Dopvittnen: Mostern Brita och hennes make Nils Svensson (Ternström), mostern Helena Wittström, Brita Carlgren, Lars Krus, ingifta morbrodern Eskil Löfqvist och morbror Petter Löfqvist.

Gift med Johan Petter Ring, son till Skräddarmästaren Olof Ring. Skräddare i Carlshamn, ärvde fastigheten Kungsgatan nr 142 efter fadern.

Barn: Brita Catharina Ring, född 1768-02-05 i Carlshamn

Familj 7

Catharina Wittström (från familj 4), född 1746-07-21 i Carlshamn. Faddrar; Britta Nils Svenssons (moster), Catharina Kruse, Sara Löfqvist (moster), Olof Hanson, Eskild Löfqvist (morbror), Arvid Petterson.

Gift med Andreas Berlin. Skogsvaktare. Tvistade om arvet efter fästmöns moder, med hjälp av ombudet Landsfiskalen Carl Löshman.

Familj 8

Helena Ternström (från familj 4), född 1745-05-11, död 1773-08-30. Gift i Karlshamn 1768-01-21 med Mathias Wahlström. Skeppare.

Helena och maken skepparen Mathias Wahlström bebor år 1770 föräldrarnas grannfastighet 145 i Karlshamn. 1774 avlider så Helena och Mathias med dotter flyttar därifrån, oklart vart. Helenas mor Britta närvarade vid BoU, bevakandes Catharina Marias intressen. Boet är välbeställt, men ingen fastighet upptas i BoU. 1775 bebos fastigheten av krögaren Christopher Berlin.

Barn:

1. Christina Maria Wahlström, född 1769-10-08 i Carlshamn. Gift i Karlshamn 2/5 1788 med kofferdikaptenen Gunnar Törngren i hans andra äktenskap. Född 24/4-1757 i Asarum som son till f.d. båtsmannen och sedan hökaren Lars Svensson Torstenberg och Karin Olofsdotter.

Christina och Gunnar adopterar senare Christina Marias kusin Brita Sara Ternström, efter att fadern Jakob omkommit till sjöss och sedan även modern Christina Loberg 1795. Christina Maria och Jakob var ju åldersmässigt snarast som syskon och bodde tillsammans under flera år som barn. Christina Maria och Gunnar Törngren har flyttat till Karlskrona och får första barnet, sonen Lars Mathias 1789. Brita Sara var född 1784 och är 11 år när hon kommer till familjen, där hon säkert får hjälpa till med de små.

Christina Marias son Lars Mathias Törngren, överstelöjtnant vid kungliga grenadjärregementet.

Familj 9

Christina Ternström (från familj 4), född 1751-10-15 i Carlshamn. Död 1795-12-08.

Gift 1771-03-22 i Karlshamn med Samuel Tysenius. Född omkring 1744. Skeppare och avliden 1778.

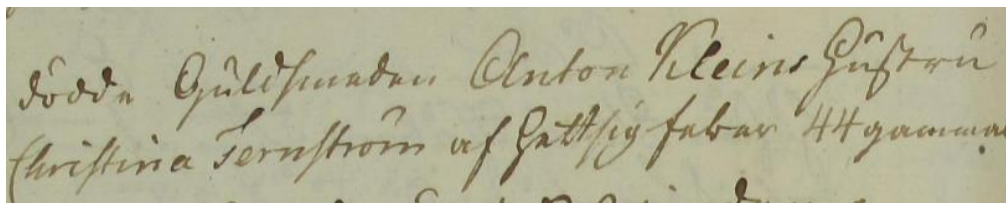
Gift 1780-11-02 i Karlshamn med Fredric Meijer. Guld och Silvermakare. Bosatta och ägare av hus och gård nr 275 på Rånnebygatan. Död 1789-12-21 i Karlshamn.

Barn i andra giftet:

1. Johannes Nicolaus Meijer, född 1782-05-21 i Karlshamn
2. ~~Brita Catharina Meijer, född 1784-10-22 i Karlshamn. Död 1785-03-22 i Karlshamn.~~
3. Fredrica Catharina Meijer, född 1790-02-27 i Karlshamn

Gift 1791-09-07 i Karlshamn med Guldsmeden Anton Klein, född 1758-11-10 på Forsbacka bruk i Valbo socken. Hans far var tullnären Anders Kleen i By socken i södra Dalarna och modern Anna Stina Qvarnberg. Anton for till Stockholm 1775, sedan vidare och blev guldsmed i Karlshamn.

Christina avlider själv 8/12 1795.

Christinas dödsnotis 1795-12-08.

Efter Christinas bortgång gifte Anton om sig 1797-01-16 i Karlshamn med Christina Helena Rydberg, f 1778-0X-01 i Karlshamn. Han återflyttade sedan med familjen och tog över tullnärssysslan efter fadern i By 1801.

Barn i tredje giftet:

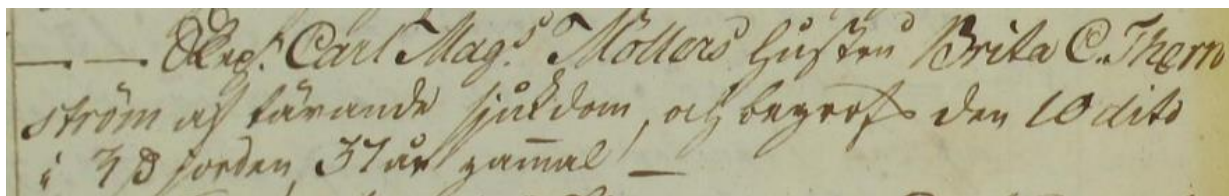
1. Andreas Klein, född 1792-09-06 i Carlshamn. Död 1844 på midsommarafton av drunkning i Eskilstuna. Färgare och gift med tre vuxna barn.
2. Anna Brita Klein, född 1794-05-16 i Carlshamn.

Familj 10

Brita-Catharina Ternström (från familj 4), född 1754-10-01 i Karlshamn, gift 1780-02-04 med skepparen Carl Magnus Möller född omkring 1751. Död 1792-04-03 i Karlshamn.

Britta-Catharina var i mitten av 1770-talet först förlovad med köpmannen Håkan Svensson, vilken olyckligen omkom under resa till havs. Denne hade då köpt huset nr 143 på Kungsgatan, men då köpevillkoret inte kunde uppfyllas på grund av dödsfallet så gick köpet tillbaka.

Britta-Catharina och maken Carl Magnus Möller köper sedan hus nr 143. 1784 har brodern Jakob har flyttat till hustruns Lobergs fastighet. Huset bebos nu endast av Brita-Catharina, modern Brita och maken Carl Magnus Möller. 1792-04-03 avlider Brita-Catharina och sedan står skepparen Carl Magnus Möller angiven som änking med pigan Botilla. Inget barn finns angivet. 1796 innehas fastigheten av handelsbokhållare Kullbom och husförhörslängden anges Carl Magnus 1797 som avliden.

Brita – Catharinas dödsnotis 1792-04-03.

Barn:

1. Jonas Möller, född 1782-11-30 i Karlshamn. Faddrar; Laurentia Petronella Holm, Anna Helena Frånberg, från Carlsrona Jonas Möller, Bagarmästaren Andreas Åsberg, rådmannen Oluf Holm.
2. ~~Helena Sophia Möller, född 1786-07-21 i Karlshamn. Död 1786-08-17 i Karlshamn.~~

Sammanfattning av boende, köp och försäljningar hus och gårdar 142, 143, 144 och 146.

	Hus och gård nr 142	Hus och gård nr 143	Hus och gård nr 144	Hus och gård nr 145	Hus och gård nr 147	Kommentarer
1720		Hans Svensson Svan	Hans Svensson Svan	Trued Wettersax		
1740-1743		Skomakaren Olof Björnsson	Timmermannen Sven Westerberg	Skräddarmästare Olof Ring. 1741-42	Stefan Wrång med hustru. Föräldrar till Christopher Wrång.	
1745	Skräddarmästare Olof Ring. Från 1743.	Skomakaren Olof Björnsson	Nils Svensson. Tobaksspinnare. Gift med Tobaksspinnaren Nils Löfqvists (död 1729) dotter Britta, styvdotter till Nils bror Timmermannen Hans Löfqvist.	Helena Löfqvist gift med Åkaren Pehr Wittström. Paret har flyttat in 1748.	Stefan Wrångs hustru, mor till Christopher Wrång som gifter sig med Sara Löfqvist. Änkan avlider i februari 1746. Fastigheten tas sedan över av Snickaren Riep.	Tobaksspinnaren Christopher Wrång, gift med Sara Löfqvist, är gammal kollega och sväger till Nils Svensson och bebor 1742 fastigheten 119. Där Nils Löfqvist, biologisk fader till Brita Th. tidigare varit skriven.
1750	Skräddarmästare Olof Ring	Skomakaren Olof Björnsson	Nils Svensson. Tobaksspinnare och Krögare.	Pehr Wittström avlider 1759.	Jonas Almborg	
1760	Skräddarmästare Olof Ring. Sonen Petter blir gift med Ingeborg Wrång, dotter till Sara Löfqvist och Tobaksspinnaren Christopher Wrång, sväger till Nils Svensson. Fadern Stefan Wrång äger fastigheten 147.	Guldsmeden Zutter	Nils Svensson. Tobaksspinnare och Krögare. Hans mor och syster är också inneboende. Nils avlider 21/6 1770.	Helena Löfqvist g.m. Krögaren Hinrich Thunberg 1760. Helena avlider 1764 och Hinrich 7/8 1769. Nils Th. köper fastigheten från änkan.		Helena och avliden maken Pehr Wittströms dotter Catharina, gifter sig 1765 med Andreas Berlin. Denne tvistar om arvet efter blivande svärmodern Helena 1764.
1770	Skräddarmästare Olof Ring.	Nils Th. Enka med barnen Brita-Catharina och Jakob. Oklart när fastigheten inköpts, den finns inte med i Nils BoU men ägs av änkan från början av 1770-talet.	Nils Th. Enka och barnen Brita-Catharina och Jakob, samt dottern Christina g.m. Skepparen Tysenius 1771.	Nils Th. dotter Helena g.m. Skepparen Mattias Wahlström 1768. Helena avlider 1774 och Mattias samt parets dotter flyttar, oklart vart.		Det verkar som att fastigheten 145 har sålts av Britta till dottern Helena med maken Skepparen Wahlström och istället så har 143 inköpts. Kvar på 144 är dottern Christina med maken Skepparen Tysenius.
1775	Skräddarmästare Olof Ring	Nils Th. Enka med barnen Brita-Catharina och sonen Jakob. Samt 1778-80 dottern och änkan Christina tidigare gift med Skepparen Tysenius och bosatt på 144.	Nils Th. Enka dotter Christina g.m. Skepparen Tysenius 1771 som avlider 1778. Omgift 1780 med Guldsmeden Fredrik Meijer och flyttar till hus 275.	Från 1775 bor Krögaren Christpher Berlin fastigheten. Bror till Andreas Berlin, gift med Helena Löfqvist dotter.		Antagligen är 145 såld av änkan Skeppare Wahlström.
1780	Skräddarmästare Olof Ring	Nils Th. Enka. och sonen Jakob.	Nils Th. dotter Brita-Catharina g.m. Skepparen Möller 1780. Östbergs änka 50 år. Brita Th. Svägerska, tidigare gift med Nils Löfqvist boende på 187. Avliden 1781.	Christophers änka gifter om sig 1780 och bor kvar med Krögaren Holger Wahlqvist.		
1782-85	Skräddarmästare Olof Ring	Skeppare Möller g.m Brita-Catharina Thernström 1780, köper fastigheten.	Nils Th. Enka. 1782-87. Sonen Jakob gifter sig 22/2 1784 flyttar till hustrun, Krögaredottern på 220 1784.			Sannolikt säljes fastigheten av Britta 144 år 1787.
1787-89	Skräddarmästare Olof Ring	Skeppare Möller g.m Brita-Catharina Thernström. Nils Th. Enka (Britta) bor på övervåningen.	Sonen Jakob nu angiven som Styman avlider ca 1790 och hans hustru Christina Loberg 19/1 1795.			
1790	Skräddarmästare Olof Ring	Skeppare Möller g.m Brita-Catharina Thernström 1780. Brita-Catharina avlider 1792 och maken sannolikt 1795/96.				Oklart var Nils Th. Änka Britta tar vägen efter 1790.
1795		Dottern Brita-Catharina gift med Skepparen Möller avlider 3/4 1792.	Dottern Christina gift med Guldsmeden Meijer avlider 8/12 1795.	Dottern Helena gift med Skepparen Wahlström avlider 30/8 1773.		Nils Th. Änka Britta avlider 23/2 1795.

Familj 11

Jacob Ternström (från familj 5), född 1761-04-13 i Carlshamn, avled till havs någon gång mellan 1789-1791. Krögare och Sjöman i Carlshamn.

Jakob bars till dopet av grannfrun och ingifta svägerskan - hustrun Maria Ring. Faddrar var Helena Hanström, jungfrun Elisabeth Lindeman, sjömannen Sone Biörkvall, Hinrick Tunberg (ingift morbror), tunnbindaren Nicolaus Borgström.

Alla Jacobs äldre systrar var gifta med varsin skeppare. Dessa familjer levde tillsammans och då han var knappa 10 år när fadern gick bort, så hade väl dessa stort inflytande på honom och hans senare yrkesval. Inför bröllopet 1784 lyses det i Asarum för "dygdädla Jungfrun Christina Loberg i Carlshamn" och "Coopverdie styrmannen Jacob".

Gift 1784-02-22 med Christina Loberg, född 1767-05-05 i Carlshamn, död 1795-01-19 i Carlshamn.

Enligt borgarmatrikeln för Carlshamns stad fick Christinas far Bengt burskap 12/2 1737. Han anges som Tobaksrullare och boende i fastigheten 219 1741, "gick med Håfwen" 1747 och var rotmästare 1752. Sedemera Borgare och krögare. Namnet Loberg kan vara knutet till platsen Loberget i Asarum.

Första länken mellan familjerna Loberg och Ternström i Carlshamn.

Strax innan sin bortgång skrev Bengt ett testamente där han reglerade vad som skulle tillfalla enda dottern Christina och hustrun Sara, som fört med sig en son (Borgaren och Bagaremäster Petter Loberg i Växjö) i äktenskapet med Bengt. Bengt lämnade efter sig ett ansevärt arv med flera fastigheter, lösa tillgångar och kreatur. Bland annat fastigheten nr 153 på Kungsgatan i kvarteret Sölvesborg, Hus och gård nr 220 på Regeringsgatan, ett hemman Smedstorp i Toarp och ytterligare en tomt i Carlshamn.

När fadern avled 1776 var Christina endast 10 år. Hon fick hemmanet i Toarp, kallat "Smedsgården" i fädernesarv. Gården skulle nyttjas och brukas till modern och Christinas "samfälla förmån" så länge hon var omyndig och ej till mognad kommit, men därefter tillfalla Christina. Christina ärvde 1787 också fastigheten nr 220, 21 roten efter modern. Vart övriga tillgångar tagit vägen är oklart.

Efter bröllopet 1784 så flyttar Jacob till Christinas hem nr 220 och anges då som Krögare. Så även vid dotterns dop senare samma år. 1787-89 tituleras Jacob som Sjöman eller styrman. Jakob närvarade vid ett dop i november 1787 och är fortfarande upptagen i mantalslängden år 1790. Jakob har därefter sannolikt omkommit till sjöss och inte kunnat återfinnas i död och begravningsboken för Carlshamn mellan 1788-1792.

Efter Jakobs bortgång gifter Christina om sig den 26/8 1791 med svarvaren Gudmund Lundgren. Christina får ytterligare två barn med Gudmund, innan Christina själv avlider 19/1 1795. Christina anges felaktigt till 38 år i dödboken, hon var egentligen bara 28 år.

Barn:

1. Brita Sara Thernström, född 1784-11-17. Hon bars till dopet av Helena Öfverby. Faddrar var Elisabeth Wrång, Christina Catarina Ålsberg, Guldsmiden Fredric Meijer (ingift farbror), Carl Magnus Möller (ingift farbror) och gesällen Jacob Valentin Kirckhoff. Brita Sara flyttade efter föräldrarnas död till sin kusin Christina Maria Wahlström, (se familj 8), vilken var dotter till fastern Helena Ternström och hade växt upp med Brita Saras fader Jacob. Gift 16/10 1807 och sedan bosatt i Karlskrona stadsförsamling med Hampspinnaren Sven Petter Wessman.
2. ~~Christina Helena Thernström, född 1786-03-14 i Karlshamn. Död 1786-08-21.~~
3. Niclas Bernard Ternström, född 1787-09-10, se familj 12.

Bryggeriverksamheten i Sverige och Karlshamn

Under flera år var familjerna Svensson/Thernström, Loberg och Österberg/Löfqvist helt dominerande vad gällde bryggeriverksamheten i Karlshamn. Detta förändras dock drastiskt och alla dessa familjer lämnar Krögar- och bryggeriverksamheten. Rent ekonomiskt slås benen undan på deras verksamhet. Värdet på deras fastigheter faller och sönerna tar nya yrken och döttrarna gifter sig med sjökaptenar eller hantverkare. Sambandet med etablerandet av de s.k. Kronobryggerierna är knappast en slump.

Kronobryggerierna kom till 1776 för att lösa flera av de problem som Gustav III tvingades ta itu med efter sin statskupp. Underskottet i riksstaten hade vuxit kraftigt och det fanns ett akut behov att stabilisera valuta och växelkurs. De allt högljuddare kraven på ett upphävande av förbudet mot husbehovs-bränning hotade att driva upp spannmålsimporten och öka underskottet i bytesbalansen och därmed försvåra den nödvändiga myntrealisationen. Den lösning för att råda bot på alla de motstridiga krav som den nya finansministern Liljencrants föreslog, var att göra bränningen till ett regale, d.v.s. kungligt monopol.

Liljencrants ursprungliga förslag var en ganska decentraliserad organisation men kungen fastnade till slut för en idé från "Brännvins-Wrangel" om en betydligt mer centraliserad organisation med ca 50 mycket stora brännerier vilka man hoppades kunna arrendera ut och som man också hoppades skulle ge betydligt större inkomster till kronan än de av Liljencrants föreslagna sockenbrännerierna.

En Inspektör Erik Boije återfinns från 1777 på bryggeriet i Karlshamn (nr 33) med hustrun Margaretha Beata Rothman. Detta år fanns även bokhållaren och blivande svärsonen Johan Henning inneboende. Totalt jobbade ett 40-tal personer på bryggeriet. (Se vidare Krönika för släkten Gullberg).

Från 1780 uppsades det ursprungliga arrendet i Karlshamn som innehafts av Baron Ruut med partners och bränneriet kom nu i statlig regi.

Ett nytt kapitel

För familjen Thernström och dess enda manliga arvinge Nils Bernard, startar ett helt nytt kapitel med flytt upp till Stockholm som blivande Svarvarmästare.

Familj 12

Niclas Bernard Ternström (från familj 9), född 1787-09-10 i Carlshamn, död 1830-04-12 i Stockholm, Klara. Svarvarmästare i Stockholm, Klara.

Nils Bernards fader Jacob omkom till havs då Nils var nyfödd, modern gifter om sig 1791 men avlider även hon redan 1795, då Nils bara är 8 år. Nils växer upp med sina två halvsyskon och styvfadern Gudmund Lundgren som var Svarvare och Blockmakare, vilket också blir Nils yrkesval. De bor kvar i hus 220, 21a roten som var moderns arv.

Första gången Nils Bernards blivande hustru Carolina Flodberg omnämns i någon form av handling, är i husförhörslängden år 1800 på Tullgarn som dotter till Christina Floberg. Nästa gång är vid Bouppteckning efter Mästerkocken på Tullgarn Carl Flodberg i april 1806. Hon anges där som dotter och varandes på "femtonde året". Året efter vid husförhör för Hölö och Tullgarn finns hon med i hushållet som dotter till kocksänkan Christina Flodberg, född Westerström. Ingen ålder anges vid detta husförhör. Vid nästa husförhör som genomförs vid Tullgarn, någon gång mellan 1809 och 1811, står Carolina igen med som dotter till köksmästaränkan Christina Flodberg tillsammans med tre syskon, dock utan ålder angiven för Carolina. I mantalslängden för 1810 får modern pension från kronan och där står Carolina med, angiven som 17 år, alltså född 1793. Det finns också en husförhörslängd för barn som startar från 1810, där finns de andra barnen upptagna men inte Carolina, antagligen för att hon då redan flyttat till Stockholm.

Carolinas angivna föräldrar är Christina Westerström, född omkring 1763, död 31/5 1812 på Tullgarn, Hölö. Gift 26/11 1797 i Hovförsamlingen med Carl Flodberg, f 22/9 1764 i Funbo, död 12/2 1806 av lungsot på Tullgarn, Hölö.

Sannolikt är det den Christina (Stina) Westerström, som är född 19/2 1767 i Funbo. Faddrar: Major Ernst von Post, Olof Silfverstedt (Lund, Marielund, Christinas make Jakob med två förnamn eller svåger Olof). fru Christina Silfverstedt (född von Post och bror till Ernst von Post), fröken Hedvig von Post (Västerberga, Rasbo). Efter fadern, mjölnaren Petter Persson Westerströms död 1775, flyttar Christina och hennes yngre broder Jan till Visteby kvarn i Rasbo 1776 och därifrån vidare till Stockholm 1781.

Christina var skriven i Jakobs församling fram till 1787 (Nattvard i Jakob 1787 6/4) och flyttar hösten 1787 in till Hovförsamlingen. (Enligt flyttsedel i bilaga till lysningsdokument).

Blivande maken Carl föds 1764 på Lövsta i Funbo socken och hade som dopvittnen Baronerna Thure Johan Bielke, ägaren av Lövsta, Bokhållaren Tärnström på Bodarna, Arrendator Flodins hustru Catharina Flodin i Almunge (moster) samt Vaktmästare Lundins hustru Anna Lundin på Lövsta gård.

Carl anges ha flyttat från Almunge till Rasbo (grannsocken till Funbo) 1778 och sedan till Stockholm 1781. Carl var kockelev på Stockholms slott där han återfinnes i mantalslängden år 1790 som köksgosse i Hovkonsistoriet på Kungliga slottet, tillhörande Fredrik Adolfs hovstat. Ytterligare en av Carls bröder, Thure, tjänstgör på hovet som taffeltäckare. Carl återfinnes sedan på Tullgarn enligt Hovräkenskaperna för Fredrik Adolf som kockgesäll 1792, arbetandes för Mästerkocken Johan Pinell. Denne finns med under hela perioden Carl och Christina tillbringar på Tullgarn. Johan Pinell gifter sig aldrig själv, men har en relation med en fröken Elisabeth Dahlberg. Paret får två barn vilka båda betecknas som oäkta då Johan och Elisabeth inte är gifta och båda barnen dör som spädbarn.

Christina Westerström återfinnes säkert första gången efter sin inflyttning i hovförsamlingen som dopvittne i Hölö, där hon var jungfru på Tullgarn, flera gånger under åren 1792-97. (Hölö dopbok; 7/5 1792, 29/11 1792, 16/8 1793, 6/1 1794, 29/10 1794 och 6/1 1797). Mellan oktober 1794 till januari 1797 är det kollegan Christina Wetterbom som får agera dopvittne. Inga uppgifter finns om Christina under denna period fram till det ovan angivna dopet i januari 1797 och det därpå följande äktenskapet med Carl.

Utöver Christina Westerström så finns det två andra jungfrur omnämnda under samma period på Tullgarn. Den ena är kammarjungfrun Justina Hyllengren (1759-1822) hos Sophie Hagman, som blir kvar ogift hos denna livet ut och den andra är Christina Wetterbom ovan. Den senare blev gift år 1799 i Klara med Fredrik Adolfs hovmästare Francois Martin. Ingen av dessa tre personer återfinnes dock inom Fredrik Adolfs hovstat 1804.

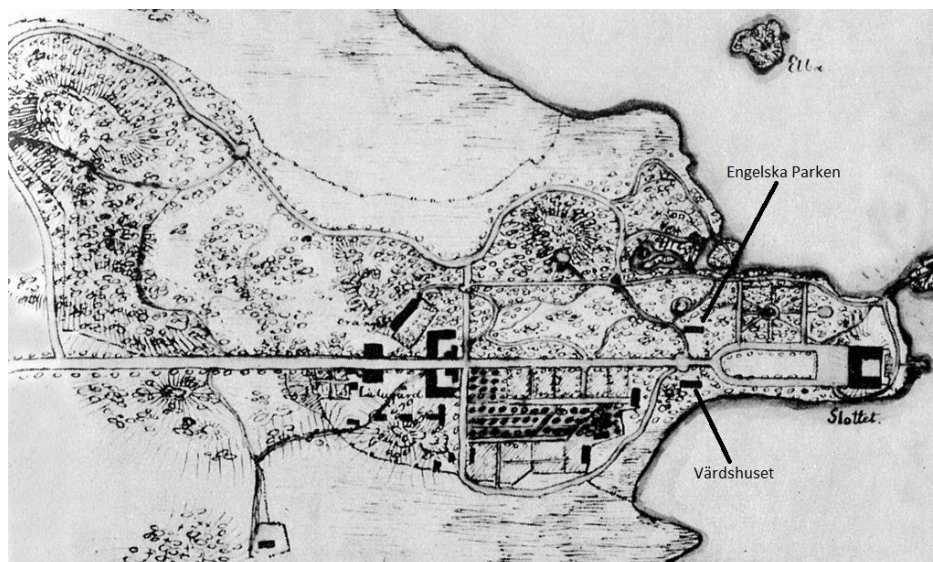
När Christina och Carl först återfinnes enligt dokument på Tullgarns slott runt 1792, beboddes detta av Gustav III:s yngre bror Fredrik Adolf. Denne hade flyttat sin hovstat dit definitivt redan 1788 med sin mätress Sophie Hagman, åt vilken Fredrik Adolf samma år lät uppföra Bellevue som bostad. Relationen anges som avslutad vänskapligt år 1793.

Nedanför Bellevue låg landsvägen och på andra sidan Tullgarns grindar som uppfördes samtidigt med Bellevue. Här fanns fram till 1870-talet två likadana grindstugor eller vaktstugor, vilka även användes som bostäder. Numera är enbart den norra kvar. Det finns även en uthuslänga bevarad som tillhörde Bellevue. Den är byggd i liggtimmer och bestod av två delar. I den norra delen fanns ett rum och kök, medan den södra delen innehöll stall för hästar och nötkreatur. Där slottsallén och landsvägen idag korsar varandra fanns då en välsmakande källa, där även slottet hämtade sitt färskvatten.

Prins Fredrik Adolf och Sophie Hagman.

Tullgarn är under denna tid såsom vid många andra gods ett litet samhälle i sig självt. Det finns ytterligare ett par större gods eller gårdar i omgivningen. Lida som också tillhör Hölö församling samt Tureholm i Trosa församling. Transporter till och från godset sker företrädesvis sjövägen. Med vissa variationer mellan åren så är de personer som tjänstgör på Tullgarn uppdelade i tre olika s.k. "stater"; hovstaten, gårdsstaten och trädgårdsstaten. Utöver detta så finns det ett värdshus/gästgiveri och mindre antal underliggande gårdar som ingår i Tullgarnsgodset. Vårdshusbyggnaden tillkom under hertig Fredrik Adolfs tid på 1790-talet och fungerade då som slottsfogdens bostad. Huset har timmerstomme med putsade fasader.

Översiktsskiss av Tullgarns slott.

Trädgårdsstaten var uppdelad i två delar efter det att man anlade den s.k. Engelska trädgården år 1790. Denna trädgård ansvarade Trädgårdsmästare Peter Lundgren för, övriga delar låg under Trädgårdsmästare Olof Lindstedts ansvar. Under gårdsstaten fanns Slottsvaktmästare eller slottsfogden Anders Regnell med hustrun Madame Ingrid Zetterman, dessa två var riktiga seniorer på Tullgarn och hade flyttat in där redan under tidigt 1770-tal. Två Inspektorer fanns där också, Eric Albrecht Hovander med familj samt Peter Grönberg. Eric avlider på Tullgarn 1797 och Peter 1802. Sent 1780-tal anges även en Inspektör inom hovstaten, Frantz Jacob Mathijs, han stryks dock ur husförhörlängden och därefter redovisas hovstaten separat utanför Hölös husförhörlängd.

Godset hade också en anställd rättare (arbetsledare) för att övervaka dagsverken och personal inom jordbruket, år 1793 finns där rättaren Erik Sundberg för vilkens dotter Christina Westerström står som dopvittne tillsammans med Inspektorn Eric Hovander, Trädgårdsmästare Olof Lindstedt samt Traktörskan Lovisa Kraft. Lovisa var född Letzinski och först gift med bokhållaren och traktören Johan Kraft. Efter dennes bortgång gifter hon om sig med trädgårdsmästaren för Engelska trädgården Peter Lundgren. Konservering av änkor och omgifte av änklingar var vanligt förekommande på Tullgarn precis som i övriga delar av samhället. Skapande och vidmakthållande av fungerande hushåll inom godset var en självklarhet.

Lovisa Letzinski hade två systrar som även de var gifta med anställda på godset. Brita Christina Letzinski som var gift med hovjägaren Carl Fredrik Domke och Catharina Regina Letzinski som var gift med Johan Ehrensten, vilken anges både som traktör och jägare. Kopplingen är ganska logisk med tanke på att både gods och värdshus levde av självhushållning. Under 1780-talet fanns där även en jägare Wohlberg med familj. Denne avlider år 1790, men det synes ha funnits 1-2 aktiva jägare på plats under hela Fredrik Adolfs tid på Tullgarn. Fisk var också uppskattat och på plats fanns även en fiskare, under en period hette denne Erik Andersson. Läser man räkenskaperna från Tullgarn under denna period får man en god bild av alla läckerheter som godsets anställda anskaffat och kockarna Pinell eller Flodberg sedan tillrett till herrskapet på plats. Alltifrån olika sorters vilt som älg och hjort till gädda, abborre och olika sorters fågel.

I november 1797 lyses det för Christina och Carl vilket kungjordes i hovförsamlingen. Det påföljande giftermålet bevitnades av Kabinettskuriren hos rikskanslern Sparre - Johan Lund och Carls broder Johan Petter Flodberg, vilken var Hovmästare på hovet. Det finns inga uppgifter om Christinas Westerströms förehavanden från oktober 1794 fram till januari 1797. Inte heller Carls aktiviteter har lämnat några spår efter sig. Dottern Carolina föds ju också under denna period, frågan är dock var och vilka som är föräldrarna.

Christina hade antagligen någon länk till rikskanslern Sparres hovmästare Johan Lund och hushåll, eftersom dennes är hennes giftoman vid vigseln. "Kocken hos HKH hertigen av Östergötland & jungfru"; underskriven av Johan Lund Kunglig kabinets courier och Johan P Floberg Hovmästare, (Carl Flodbergs storebror). Denne Johan Lund var tidigare kabinettskurir. Tidigaste notis om honom är i november 1785 då han upptas som kammartjänare bland hovmarskalken [Henrik Jakob] von Dübens (1733-1805) folk. von Düben var granne med Fredric Sparre. Senast 1794 var han hovmästare hos rikskanslern Fredric Sparre (1731-1803). Han gifte sig i september i 1794 i Botkyrka med Christina Elisabeth Heland (1762-1832).

Samma år 1797, friar Fredrik Adolf återigen utan framgång, denna gång till Augusta Sofia av Storbritannien. Efter detta inleder han (in)officiellt ett nytt förhållande och introducerar sin mätress Euphrosyne Löf som då också blir Fredrik Adolfs värdinna på Tullgarn. Parets relation har angetts startad tidigare, men nu blir den "officiell".

Euphrosyne Löf tecknad av Johan Tobias Sergel.

Fredrik Adolfs konstantresse präglade också verksamheten på Tullgarn. Han hade varit på sin s.k. Stora Resa 1776-77 och besökte då Rom och även Pompeji. Under tiden i Italien hade han bland annat den unge Johan Tobias Sergel och Louis Masreliez som vägvisare/guider. Genom dessa konstnärer kom Fredrik Adolf att utveckla sitt intresse för antikens konst och arkitektur. Något som satte en tydlig prägel på de omdaningar som han kom att initiera på Tullgarn. Kanske är det så att den s.k. Gustavianska stilen istället skulle kunnat kallas den Fredrik Adolfska stilen?

Med hjälp av alla de framstående konstnärer som arbetade med interiören lyftes nu Tullgarn till ett kungligt slott av rang. Inredningsarbetena anges ha skett i tre huvudsakliga etapper. Först 1780-85, d.v.s. innan Fredrik Adolf flyttat sin hovstat till slottet, sedan 1790-94 emedan Fredrik Adolf aktivt bebodde slottet. Slutligen från år 1800 då stora exteriöra förändringar genomförs.

1794 i brev kommenterar han livet på landet med orden: "Det är sant att det kostar oändligt på mig att lämna mitt Tullgarn för att av hetta torkas bort på Stockholms stengata". Kanske en reflektion som kan kopplas till ett av de få tillfällen då han fick ett politiskt uppdrag under juli månad 1793, när regenten hertig Karl och monarken kung Gustav IV Adolf, företog en resa genom de svenska landskapen. Fredrik Adolf blev då ordförande för interimregeringen i Stockholm och kommandant för huvudstaden, inga egentliga frågor skall ha avhandlats, ledamöterna ska endast ha kommit till mötena för att underteckna sina namn. När regenten och monarken reste till Skåne i maj 1794 fick han inte förnyat förtroende.

För utformningen av Tullgarns interiörer svarade bl. a bröderna Louis och Jean Baptiste Masreliez. Att dessa medverkade där faller sig väl naturligt då Louis var en av de konstnärer som studerat i Italien och varit guide åt prinsen under resan i Italien 1776-77. Bröderna hade även hjälp av konstnärerna Per Ljung och Ernst Philip Thoman som jobbade med den skurna ornamentiken, medan målade dekorationer utfördes av Hovmålaren Anders Hultgren.

Alla dessa konstnärer och hantverkare var även aktiva med arbeten på Stockholms slott.

Louis Masreliez och en ritning för hertig Carls konseljsal på Stockholms slott utförd 1792.

Anders Hultgren återfinner man vid flera tillfällen i kyrkoböckerna i Hölö församling, då han var skriven där under tiden med arbetena på Tullgarn. Han får ett barn där 1796 med sin hustru Anna Maria Ferngren. Barnet dör tyvärr i barnsäng. Anna Marias bror Anders Ferngren jobbar även han som målare med omdaningarna på slottet. Anders Ferngren och hans fru Elisabeth Moberg får minst två barn under tiden på Tullgarn mellan åren 1797-1800. Vid dottern Carolina Elisabeths dop i januari 1797 är Christina Westerström åter på Tullgarn och står som vittne tillsammans med inspektör Erik Hofvander, hovförgyllaren Isak Ekman och madame Anna Maria Hultgren, alltså Anders Ferngrens syster gift med ovan nämnde Anders Hultgren.

I kyrkoböckerna hittar man även tapetseraren Lars Widén som också han får flera barn på Tullgarn mellan 1794-97. Här hittar vi igen hovförgyllaren Isak Ekman som dopvittne samt hovsnickaren Magnus Collin. Att banden var starka mellan de olika personerna som verkade på Tullgarn visar väl till exempel att när Lars Widéns dotter Brita Stina döps i november 1794, återfinner vi även Sophie Hagmans kammarjungfru Justina Hyllengren som dopvittne. Denne hade ju lämnat Tullgarn tillsammans med sin husfru i slutet av 1793, men var uppenbarligen på plats vid detta dop ett år senare.

Det finns ett par hovsnickare till som nämns i kyrkoböckerna; Henrik Krajers med fru Anna Lena Florin som får en dotter Anna Sophia i februari 1794. Då är Christina Westerström dopvittne tillsammans med Inspektör Peter Grönberg, målaren Anders Hultgren och madame Ulrica Collin, hustru till kollegan hovsnickare Magnus Collin. Paret Collin får även de en son under tiden på Tullgarn, sonen Peter Samuel som föds i mars 1793.

Under senare delen av 1790-talet och tidigt 1800-tal finns där Johan Söderberg med hustrun Anna Catharina Åström. När paret son Carl Ludvig döps i februari 1799 står Fredrik Adolfs mätress Euphrosyne Löf som vittne med dennes hovkansler Kommerserrådet Ebbe Zibet, samt inspektorn Peter Grönberg och slottsvaktmästarens fru madame Ingrid Regnell.

Under den första etappen på slutet av 1780-talet finns där även hovsnickaren Erik Fröberg med sin hustru Juliana Sophia Bergenholtz. Paret får flera barn på Tullgarn under perioden 1787-1789. Mindre kända men sannolikt nog så viktig för arbetena på Tullgarn är gårdsmeden Isaac Westerling samt stenhuggaren och traktören Peter Lekenberg, som båda är aktiva under större delen av 1790-talet.

Carl och Christinas första dotter efter äktenskapets ingående, Fredrika Christina, föds 1799 och är döpt på Tullgarn. En intressant not är att Fredrika Christinas dop förrättades på Tullgarn, men noterades i Hovförsamlingen. Under perioden 1791 till 1800 är det bara Carl och Christinas dotter som får den behandlingen. Faddrar är Commisarie Zibeth, Euphrosyne Löven, Trädgårdsmästare Peter Lundgren och Catharina Kraft, som sannolik är hustru till kronolänsman Sven Kraft.

Under den tredje perioden av arbeten 1800-1806 höjdes flygelbyggnaderna på slottet som då fick platta tak med balustrad. Huvudbyggnaden gjordes lägre medan flyglarna byggdes på, och det på sin tid så moderna taket med brutet fall ersattes nu av ett platt tak efter italiensk förebild. På översta våningen i flyglarna var tjänstefolkets bostäder belägna. Det finns en omfattande dokumentation i form av akvareller och teckningar utförda av Anders Hultgren och Ernst Philip Thoman som i kronologisk ordning visar olika byggnadsetapper. De lär ha upprättats som en sorts arbetsrapporter till Fredrik Adolf, som då gett sig av på sin utlandsresa.

Tullgarns slott. Akvarell tecknad av Anders Hultgren 1802.

Fredrik Adolf som var kraftigt skuldsatt och sjuklig lämnade Sverige och Tullgarn i augusti 1800 för att resa till bl.a. Tyskland och sedan slutligen Montpellier i Frankrike, där han avled i december 1803. Med på resan som kock är Carl Flodberg. Fredrik Adolfs resa kan delas upp i två delar: först till Karlsbad (ankomst i maj 1801) och sedan till Montpellier där han stannade till sin död 1803. Carl var med hela vägen dit; de kom fram i början på februari 1802. Väl där sa var hans uppgift att ordna frukost till hertigen. Den 28 april 1802 får han "respengar med diligensen ifrån Montpellier till Bordeaux för att resa sjövägen därifrån hem till Sverige." Hertigen betalade även för hans pass. Den 15 juni finns det bokningar i kassaboken för Carls uppehälle i Bordeaux och resa därifrån till Elsinore (=Helsingör på franska). Han bör ha varit tillbaka på Tullgarn senast under hösten 1803 eftersom sonen Carl August föds i maj 1804.

I samband med att Fredrik Adolf lämnar Tullgarn, flyttar även Euphrosyne Löf ifrån slottet på "kunglig befallning". Hon tvingas också att lämna lägenheten på kungliga slottet i Stockholm.

Fram till år 1800 då "hovet" följer med Fredrik Adolf på hans resa, finns familjen Flodberg inte med i husförhörlängden på Tullgarn, utan återfinnes inom hovstaten. År 1801 i mars månad föds Christina och Carls son Ture Adolf och som faddrar står: Kapten Carl George Bohm, Kronolänsman Sven Kraft, Maria Juhlbeck född Scherling och Elsa Catharina Eneroth. Dessa är förutom Christina själv mer eller mindre de personer som finns kvar från hovstaten när Fredrik Adolf ger sig ut på sin resa. Dock finns inte Christinas företrädare "Fatebursförestånderska" Lotta Norbeck med som dopvittne. Christina, barnen och de övriga dopvittnena har då förts in i husförhörlängden som börjar från år 1800 under "Tullgarns kungsgård".

I den förteckning av hertigens hovstat upprättad 6/2 1804 i Karlsruhe av Bennet, upptas Christina som "Fatebursförestånderska", d.v.s. ansvarig för förrådshuset och Carl anges som kock. Christinas tjänst är övertagen från företrädaren Lotta Norbeck efter 1802. Båda makarna upprätthåller en lön av 133 riksdaler vardera. Carl uppges ha 25 tjänsteår, vilket skulle innebära att han tog tjänst redan 1779, detta stämmer dock inte med inflyttningsuppgifter från Rasbo, oklart varför. Christina uppges ha 14 tjänsteår, alltså från 1789 eller 1790. Hon kommer till Hovförsamlingen 1787.

Den siste sonen Carl August döps i maj 1804 och då är faddrarna: Hofmästare Francis Barbier Stockholm, Trädgårdsmästare Olof Lindstedt på Tullgarn, Fru Charlotta Christina Floberg Stockholm och Mademoiselle Justina Hyllengren, (Sophie Hagmans kammarjungfru, med vilken man fortfarande uppenbarligen hade kontakt).

Under dessa år pågår relativt omfattande omdaningar av slottet både interiört och exteriört. Dessa arbeten avslutas först år 1807, då Fredrik Adolfs syster Sofia Albertina flyttar in.

Carl avlider året innan av lungsot och vid Carls BoU i april 1806 så bevakas barnens rätt att Trädgårdsmästaren Olof Lindstedt.

Christina blir kvar på Tullgarn efter mannens död 1806 och i är mantalslängden för 1810 angiven som koksänkan och får pension från kronan. 1810 flyttar också dottern Carolina till Stockholm. Christina avlider på Tullgarn 31 maj 1812, som maken Carl också hon i lungsot.

Hösten 1810 så flyttar Nils blivande hustru Carolina in till Stockholm och Jakobs församling, kvarteret St. Pehr, för att tjäna som jungfru hos pastejmakare Louis Mathijs. I inflyttningslängden anges följande: Datum för hennes senaste nattvard (26/3 1809), vilket tyder på att hon hade ett prästbetyg med sig som prästen i Klara har skrivit av. Prästen i Hölö har angivit Stockholm som födelseort och 1793 som födelseår. I mantalslängden för 1810 står Louis Mathijs med. Han har fru och två barn. Fyra pigor mellan 22 och 30 år tjänstgör hos honom. Carolina är ännu inte inflyttad.

1812 vid BoU efter Christina Flodberg på Tullgarn anges återigen Carolina som dotter denna gång angiven som 19 år, (motsvarande 1793 som födelseår). Vid modern Christinas BoU var fanjunkaren Johan Gustaf Fellers förmyndare till barnen. Han var född 1761 i Bro socken, och son till komministern Daniel Fellenius. Underofficer vid Västmanlands regemente; gift 1796 i Medåker med prästdottern Jacobina Hallenborg, f 1776 7/11. Johan Gustaf Fellers kom till Tullgarn 1811 och han finns med i den ordinarie husförhörlängden samt tillsammans med sina tre döttrar i den för barn som upprättas från samma år. Han flyttade igen 1815, antagligen till Västerljung. Ingen vidare koppling till denne har kunnat göras.

Carolina flyttar 1813 till Storkyrkoförsamlingen och körsnären Conrad Vogel. Denne är född 1783 i Bayern och bor med hustru Charlotta Fredrika Jäger född 1789 i Tyska St. Gertrud, Stockholm. Paret får en son Carl Wilhelm i maj påföljande år. I taxeringslängden för 1815 återfinnes han i kvarteret Mercurius. Han anges där även som ägare av fastigheten nr 3 i kvarteret Pegasus, detta konfirmeras även i husförhörländan för Pegasus år 1822. Han utnämns sedermera till Stadsmajor. Sonen Carl fortsätter på samma bana och blir även han Stadsmajor samt ålderman i körsnärämbetet i Stockholm.

År 1815 lämnar Carolina familjen Vogel och återfinnes som inflyttad hos sin faster "Kungliga Hof Taffeltäckareenkan" Maria Magdalena Flodberg (f. Blessing) i kvarteret Pegasus nr 4, i Storkyrkoförsamlingen Östra. Fastern bor där med sin dotter Maria. I samma kvarter (nr 3) finns också Carolinas yngre bror Thure Adolf som flyttat in till Stockholm 1813 och jobbar som bodbetjänt hos viktualiehandlaren Johan Gellerstedt.

Vid BoU 1812 hade modern Christina skulder till en Gellerstedt i Stockholm och detta är sannolikt densamme som har sonen anställd hos sig. År 1815 ägs fastigheten i kvarteret Pegasus av en skräddarmästare Eric Ullström, 1823 i husförhörlängden står ovan nämnde Vogel som ägare av fastigheten.

Niclas Bernard inflyttar till Klara i Stockholm den 20/11 1813 och återfinnes första gången år 1815 och fortlöpande till år 1819 i Klara taxeringslängd i kvarteret Bryggaren hus nr 3. Fastigheten nr 3 och 5 ägs av förgyllaren Samuel Liwendahl. Han arbetar där som gesäll hos svarvaren Johan Lagerlund född 1745 och dennes hustru född 1774 med dottern Maria Katarina som är född 1782, troligen från ett tidigare äktenskap. Där finns ytterligare en gesäll vid namn Johan Lönholm och två lärlingar S. Öman och R. Hedbeck.

Gamla Klarakvarteren.

Den 12/4 1817 flyttar Carolina in till Klara i kvarteret Lammet som ligger ett kvarter ifrån verkstaden där Niclas Bernard arbetar, för att tjäna som jungfru hos familjen Gipsjutare Johan Agazzi och hans hustru Hedvig Dahlström. Johan Agazzi har angetts som Sergels "trotjänare" som gipsjutare och umgicks i dennes sällskap. I ett brev till Sergels förtrogne Byström (skulptören Johan Niclas Byström) från sommaren 1812, berättar Sergel att hans adept Cainberg varit svårt sjuk, "efter att i sällskap med Agazzi intagit brännvin i så överdriven mängd att han inte skulle funnits kvar i denna värld om han inte räddats av Wertmuller, (apotekaren Carl Henrik Wertmuller som ofta fanns i Sergels hus).

Johan Agazzis avlider i september 1817 och änkan Hedvig Dahlström flyttar till grannkvarteret Skotten (huskroppen mitt emot Lammet) och återfinns där även år 1818. Carolina finns kvar i hushållet och anges nu som bodjungfru. Bland fodringsägarna i dödsboet finns "hökaren Gellerstedt", sannolikt den viktualiehandlaren Johan Gellerstedt som familjen Flodberg verkar ha haft en nära relation till och var granne till Carolinas faster i kvarteret Pegasus, i storkyrkoförsamlingen.

Grannar med änkan Agazzi i kvarteret Skotten år 1817 och del av 1818 är förgyllaren Johan Gabriel Öberg f. 1771 (sedemera förgyllareålderman avliden 1/1 1856 och efterlämnandes ett stort arv), med systemen Sophia f. 1791, samt styrmansänkan Malm född Öberg 1774. Denne som också är syster till Johan Öberg, bor med modern och dottern Sophia Ulrica f. 23/7 1801. Hela familjen Öberg/Malm flyttar till grannhuset i kvarteret Svärdfisker år 1820.

Änkan Hedvig Agazzi (f. Dahlström) gifter om sig 16/11 1819 med Lars Adolf Kinmansson, "aktör och sångare", (född i Stockholm den 16 maj 1797 och avliden 1855). Och strax innan, den 28/9 1819 har Carolina flyttat ifrån familjen Agazzi tillbaka till Storkyrkoförsamlingen för att tjäna som bodjungfru hos körsnären E. Breitfeldt, (f. 1781 i Stockholm och sannolikt son till Hindrich Andreas Breitfeldt avliden 1784). Hon finns med både i husförhörlängd och också mantalsskrivning, där hon anges dricka kaffe med socker vilket var lyxvaror på denna tid. I Hfl 1819-20 Storkyrkoförsamlingen är Carolina överstruken. Det är oklart vart hon tar vägen och befinner sig efter detta.

Niclas Bernard försvinner även han från Klara och kvarteret Bryggaren år 1820 men återfinnes antecknad i mantalslängden Klara Nedre år 1820 "Svarfvare Gesällen Niclas Thernström - Attest af Directeuren A, Printzensköld - bor i G Barnängsbacken No 1, Catharina, hvarest han Mantalsskrifvits enl. bevis." M.a.o. så jobbar han för någon annans verkstad i Klara, men bor och verkar i Katarina församling, kanske av praktiska skäl. I mantalslängd från Katarina församling anges; "Svarvargesallen N Th. Attest af Directeur A Printzensköld bor i G Barnhusbacken No 1 i Catharina hvarest han [är] Mantalsskriven enl bevis." Enligt flyttsedel så har Nils Bernard dock tagit nattvarden genomgående i Klara församling. I Bryggaren nr 3 finns nu inte heller Niclas Bernards gamle mäster Lagerlund kvar, verkstaden står tom.

Nästa gång han återfinnes är i husförhörlängd 1819-21 i kvarteret Bryggaren, i sitt tidigare hushåll i hus nr 3. Där hyr han då lägenhet och verkstad av fastighetsägaren förgyllaren Liwendahl. Efter återkomsten till Klara så har Niclas Bernard alltså tagit över verkstaden som brukats av hans gamle mäster Lagerlund. Han först skrivits som gesäll vilket sedan är överstruket och anges i stället som Mäster. (Han fick sitt Burskap av Stadens Handelskollegie 29/1 1822 som Svarvare och blev sedemera även Bisittare i Svarvar & Blockmakare Embetet). Även en hustru Sophia Ulrica finns med i husförhörlängden, och även enligt taxeringslängden 1822 i Klara har Nils Bernard då en hustru Sophia Ulrica. I båda handlingarna med födelse angiven till 14/3 1793, utan angivet efternamn eller tidigare hemort. Någon lysning eller giftermål för paret har inte heller kunnat hittas.

Det finns också en dotter Sophia Bernardine som är född "oäkta" 11/12 1821, hade paret varit gifta detta datum så hade så inte varit fallet. Dottern finns inte med i ovanstående husförhörlängd. (Hon finns där först i slutet av 1823 när Nils Bernard har gift sig med Carolina.) Och i taxeringslängden tas inte minderåriga barn med. Dotterns förlossning anges ha skett hemma hos barnmorskan Rundqvist i hennes lägenhet i kvarteret Svärdfisken nr 2 i Klara. Barnmorskan bor alltså i samma port i kvarteret Svärdfisken som familjen Öberg/Malm, dit de flyttat år 1820.

Det verkar alltså som att under 1822 har det bott en "hustru" Sophia Ulrica med angivet födelsedatum 14/3 1793 och sannolikt en dotter Sophia Bernardine tillsammans med Nils Bernard. Vem denna Sophia Ulrica är går inte att klarlägga med det befintliga källmaterialet. Tre eventuella kandidater kan identifieras; Sofia Öberg, Sophia Ulrica Malm eller Carolina. De båda Sophia bor ju båda två kvar i Klara i kvarteret Svärdfisken enligt taxeringslängden 1822. Frågan är dock hur noggrant detta kontrollerades. Carolina förehavanden efter 1820 då hon stryks i husförhörlängden i storkyrkoförsamlingen fram till hösten 1822 är också ännu minst sagt oklara.

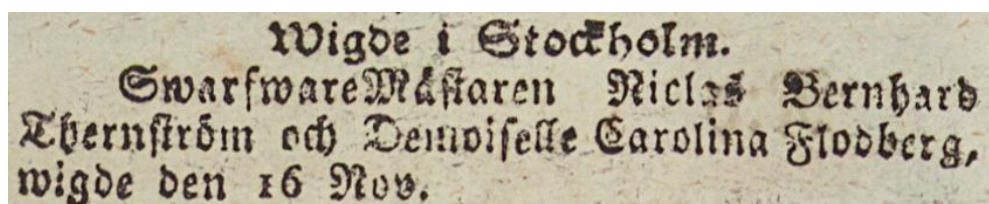
Den 18/11 1822 flyttar Carolina in till Solna, då endast angivet att hon kommer från Stockholm, där hon tar tjänst hos majoren Jakob Tavaststjerna och dennes fru Magdalena Christina Cavionius.

Magdalena var dotter till en präst i Tavastland vid namn Cairenius och född 1791. År 1808 hade denna jämte mor och moster flytt undan ryssarna från deras dåvarande vistelseort Kuopio, de hade följt Adlercreutz och hären ända upp till Torneå och slutligen i Stockholm erhållit ett hem hos landsmän i den förmögna Masalinska familjen. Även familjen Masalin hade flytt till Stockholm undan kriget i den finska delen av riket. I detta hus stiftade hon bekantskap med Jakob Tavaststjerna och gifte sig med honom snart därpå.

År 1823 upprättas två husförhörslängder i Klara och Niclas Bernard finns med i båda. Första gången utan hustrun "Sophia Ulrica" då inte heller barnet Sophia Bernardine finns med i Nils Bernards hushåll. Samma sak för gäller taxeringslängden för 1823. Ingen av dem har kunnat återfinnas i flyttlängder eller på annan plats. Sophia Ulrica återfinnes inte heller i dödboken.

25/4 1823 lämnar Carolina familjen Tavaststjerna och flyttar åter till Stockholm från Solna. Ingen församling anges.

Sedan gifter sig Carolina och Nils Bernard i Klara församling i november 1823, (ogifta mannen och kvinnan). Parets giftomän Kungliga bildhuggaren (Hovornamentsbildhuggare) Anders Nordin och snickaren och schatullmakaren (Slottssnickaren) Johan Hinrich Dumrath. Paret vigdes av Dr Hagberg. Carolinas angivna förmyndare, nämndemannen Anders Andersson i Hämsta i Hölö, gav sitt samtycke till äktenskapet. Ingen tidigare eller vidare koppling till denne är funnen.

Vigelsnotis för paret Ternström Flodberg.

I den andra husförhörslängden för detta år från hösten 1823, efter att Nils gift sig med Carolina finns också dottern Sophia Bernardine med. Dottern finns sedan med tills hon avlider av slag i april 1826. Dottern återfinnes som född "oäkta" i Klara församlings dopböcker 11/12 1821, där moderns angivna ålder (f. 14/3 1793) stämmer med Niclas Bernards första angivna hustru Sophia Ulricas.

Lite om giftomannen Johan Hinrich Dumrath. Han är född 14/1 1794 som son till "Kongl. Slottssnickaren och Bisittaren wid det kongl. Snickare- och EchatullmakareEmbetet, Johan Michael Ludvic Dumrath", född i Bremen den 21/11 1773, död 1/6 1829. Han var vidare svärson till Instrumentmakare Mäster George Christoffer Rackwitz. 1820 finns han inte där, men 1821 är han inflyttad i blivande svärfaderns verkstad i Klara, kvarteret Sporren nr 2 och anges där som mäster. Året efter, den 20/11 1821 gifter han sig med dottern Elisabeth Charlotta i Tyska församlingen.

Svärfadern George Christoffer erhöll 1796 Kommerskollegiets tillstånd att i Stockholm driva en fabrik för tillverkning av "organiserade Forte- piano [organochordier] och allehanda Sträng Instrumenter", först belägen vid Gamla Kungsholmsgatan och från 1806 i egen fastighet vid Clarabergsgränd 2 (kvarteret Sporren nr 2). 1826 överlät han verkstaden till svärsonen Johan Dumrath och sedan hela fastigheten 1839. Johan Hinrich anges som slottssnickare från 1827. Han hade redan då en stor rörelse och ägde också ett flertal fastigheter runt om i Stockholm.

(År 1849 tilldelade Kungen Dumrath en guldmedalj med inskrift: «Af Konung Oscar I till Henrik Dumrath för 26 års nitisk verksamhet såsom slottssnickare, 1849», "att af Dumrath ' blått band med gula kanter bäras på bröstet".)

Den andre giftomannen Anders Nordin föddes 24/8 1770 och är bosatt i Klara i kvarteret Sporren nr 2, minst från år 1810 där han hyr lokaler av Johan Hinrich Dumraths blivande svärfader Instrumentmakare Mäster George Christoffer Rackwitz. Från år 1822 har han flyttat till Klara kvarteret Bryggaren nr 4, (granne med makarna Thernström). I Bryggaren nr 4 tar han över verkstaden efter Instrumentmakare Petter Killander.

Anders utförde bland annat numera försvunna dekorativa detaljer i nyantik stil i Karl XIII:s våning i norra längan av Stockholms slott 1818 och skulpterade ornament och troféer på 2 nya pilastrar i konungens matsal 1822 (Oscar II:s matsal). Han gifter sig 19/10 1811 i Hovförsamlingen med Johanna Elisabeth Sjöberg, som i flyttlängderna anges vara född 1790 "i Stockholm". Makarna Nordin flyttar till Klara från Hovförsamlingen 1818. I flyttlängderna anges Anders födelseort till "Norrländ". Johanna Elisabet bor kvar som änka i kvarteret Bryggaren efter Anders bortgång 16/5 1829.

Från kronprinsens födelsedag. Sverige och Norge. Anders Nordin.

Året därpå i oktober 1824, föds makarna Ternströms dotter Josephina Adélaide som olyckligen avlider redan efter ett par månader. Faddrar vid dop: Hovbildhuggare Anders Nordin, Förgyllaremästare Johan Öberg, Snickarmästare Dumrath, Viktualiehandlare Thure Flodberg (morbror), Fru Johanna Nordin, Maria Charlotta Ramén (född 1809 som dotter till viktualiehandlare Jonas Ramén och hans hustru Maria Charlotta, bosatta i kvarteret St. Anna i Adolf Fredriks församling), Demoiselle Sofie Öberg (syster till Johan Öberg ovan), Demoiselle Lovisa Ljungblad (dotter till traktören Olof Ljungblad och granne med Öberg/Malm i kvarteret Svärdfisken 1822).

Samma år säljer arvingarna till tidigare ägaren förgyllaren Samuel Liwendahl, fastigheten Bryggaren nr 3 och 5 till åldermannen i gelbgjutarämbetet mäster Anders Lorens Herndal. Denne bor i Bryggaren nr 9 och har även sin verksamhet där. Anders Lorens gifte sig den 28/11 1807 med Johanna Magdalena Elfsberg, paret fick inte några barn som nådde vuxen ålder. Anders Lorens som var känd som en gästfri man och som också var en hängiven jägare och viltvårdare, arrenderades gården Stenbrottet i Solna. 1795 övertogs gården av den från Italien inkallade balettmästaren Giovanni Ambrosiani. Han hade kommit till Sverige samma år för att tjänstgöra som danslärare åt kadetterna på Karlberg, men var också balettmästare och premiärdansör på Operan.

1826 blir ett händelserikt år. Först avlider dottern Sophia Bernardine av slag i april. Samma månad den 15/4 1826, gifter sig Carolinas väninna Demoiselle Sofie Öberg i Klara med fanjunkaren Petter Gabriel Holmberg f. 24/3 1791. Hon är dock fortsatt bosatt hos brodern (finns där i hfl 1828) i kvarteret Svärdfisken hus nr 2 och anges som änka efter fanjunkaren Holmberg vid broderns BoU 1856.

Ytterligare en månad senare, i maj 1826 föds makarna Thernströms söner Carl Oscar och Johan Bernhard. Makarna bor fortfarande kvar i kvarteret Bryggaren nr 3 och enligt kronotaxeringslängden 1825 finns där också två gesäller: Carl E. Wahlberg och Bengt Lundström.

Vid dopet är Hyresvärden Herndahl med fru samt vännen Anders Nordin faddrar åt tvillingarna, vidare Handelsbetjänt Thure Flodberg (morbror), hantverksgesällen Hedbom (Sofia Ulricas Malms fästman), majorskan Tavaststjerna (Carolinas husmor 1822) och mamsell Ulrika Dahlström (sannolik dotter till Hedvig Dahlström g.m Johan Agazzi som Carolina tog omhand under åren 1817-19), samt Sofia Ulrica Malm (dotter till styrmansänkan Maria Malm och systerdotter till syskonen Öberg i kvarteret Svärdfisken).

Sedan gifter sig parets väninna Sofia Ulrica Malm i Klara med bokhandlaren Johan Carl Hedbom den 30/8 1826. Första barnet föds redan 26/11 1826, så Sofia Ulrica är redan långt gånget gravid vid äktenskapets ingående. Hon är sedan bosatt med honom i kvarteret Neptunus större i Nicolai församling. Carl Hedbom är född 30/6 1806 och alltså 5 år yngre än Sofia.

Kvarteret Bryggaren (hörnhuset från 1727) och Svärdfisken (sent 1800-tal), på Apelbergsgatan.

I april 1830 avlider Niclas Bernard av nervslag (slaganfall), ett vanligt uttryck för hjärnblödning eller hjärtinfarkt. I verkstaden fanns flera pågående arbeten, så verksamheten löpte uppenbarligen på bra.

Efter Niclas Bernards bortgång bor Carolina kvar i makarnas bostad och 1831 kommer flickan Johanna Carolina Öhrström till familjen. Carolina, (som är hennes biologiska moder), adopterar Johanna Carolina året därpå och hon anges framgent som fosterdotter. Från Niclas Bernards bouppteckning kan man få en liten inblick i familjens hemförhållanden.

I salongen/salongerna hade man två soffgrupper med en soffa och sex stolar vardera. Paret hade en pendyl och ett väggur med slagverk, dessutom ett stort skåp med dörrar av glas samt fyra "fina" tavlor.

I matsalen fanns matbord samt några mindre dito, där fanns också två köksskåp. När man bjöd på middag serverades denna på en Rörstrandsservis med en terrin, två karotter, ett uppläggningsfat, 24 flata och djupa tallrikar och sex par tekoppar.

Maten lades upp med en förläggarslev av silver och det fanns även sju matskedar av silver. Arton gafflar och knivar av järn hade man att äta med. På bordet lade man ut någon av sina sju linnedukar och gästerna fick tillhörande servetter, också i linne och arton till antalet. Serverades det vin fanns det fjorton vinglas och sex dricksglas därtill. Dessutom fanns tekanna med tolv koppar samt socker och gräddskål.

När det dracks te serverades grädde och socker och till detta använde man sitt silver bestående av fem skedar, strösked, gräddskål, sockertång och tesil. Teet serverades på någon av de två tebrickorna.

För matlagning och vardagsbruk fanns åtskilligt med koppar, tenn och järn. Alltifrån pannkakspadar och karotter till fat och tallrikar. Självklart också ett stort antal ljusstakar i järn, mässing och marmor.

Två stora speglar fanns i klädkammaren. Det fanns även en "Fruentimmerbyrå i Mahogny". Paret sov i en furusäng och till denna fanns madrass med fjädrar, tre långkuddar och tre mindre kuddar, även dessa stoppade med fjäder. De två barnen hade varsin vagga att sova i.

Nils hade en väl utrustad garderob med bl.a. tolv skjortor och sex västar med tillhörande kragar. I västfickan fanns antagligen det fickur som Nils hade med sig och på handen fanns en ring av guld. På söndagar eller när familjen hade fint främmande kunde Nils välja mellan en svart eller blå frack, var det dåligt väder använde han väl antagligen något av sina två par stövlar eller sina galoscher.

Nils samarbetade med flera snickare, främst som det verkar med Svarvarmästare och slottssnickare Johan Heinrich Dumrath, då denne hade störst skuld till dödsboet, 174 riksdaler. Precis under denna period utförs arbeten på Stockholms slott, där Johan Hinrich möblerar upp ett helt rum på uppdrag av kronprins Oscar. Samtidigt utförs arbeten på Ölsboda herrgård i Örebro där alla möbler tillverkades av Dumrath. Kanske var makarna Ternström underleverantörer till dessa uppdrag. Denne samarbetade med även med t.ex. tapetserarna Malmström & Wessberg, som sannolikt stoppade, klädde och sålde Dumraths möbler.

Andra snickare som makarna arbetat med var snickarna Eklund, Utterbeck, August Sauel, Röhl, Ågren, Flink, Uddby, åldermannen i tapetserarembetet A. Bylén och åldermannen i sadelmakarembetet Fagerberg. Verktyg och påbörjade arbeten i verkstaden uppskattades till ett värde av 244 riksdaler.

Carolina fortsatte att under 16 år, med framgång driva makarnas svarveriverkstad till 1846 då svärsonen Carl August Hultman tar över som ny mästare. 1830 när Niclas går bort finns en gesäll och tre lärlingar, under de kommande åren ökar verkstaden i omfattning och från 1839 finns varje år tre-fyra gesäller och lika många lärlingar i arbete hos Carolina. Samt under hela perioden en piga.

Blivande svärsonen Carl August Hultman kommer också han som lärling för att arbeta till Carolina, år 1831. Ett par år senare, 1834 får han sitt gesällbrev. Han blir kvar hos Carolina och gifter sig med dottern Johanna Carolina år 1846 och får i och med detta ta över verkstaden som ny mästare.

Carolina hade ju en fortsatt som det verkar nära relation med Johan Hinrich Dumrath efter Nicklas Bernards bortgång 1830. Han omnämns bl.a. i brev som skickats till sonen Carl Oscar i november 1854. Han har då varit på besök hos Carl-Oscar nere i Kalmar och träffat den blivande svärfadern. Troligen hade han då utfört arbeten på Kalmar slott. Johan Hinrich avlider 1866.

Trakten mellan Observatoriet och Kungsholmsbrogatan (höger). Målad 1784 av Johan Sevenbom.

1848 flyttar Carolina, dottern Carolina Johanna och hennes familj från kvarteret Bryggaren till Gamla Kungsholmsbrogatan. Carolina till nr 17 och dottern med familj till nr 19. Sonen Carl-Oscar lämnar i samband med detta sitt föräldrahem. I ett bevarat brev från Carolina 1854 ger hon sonen en massa kloka råd när denne etablerar sin egen verksamhet nere i Kalmar. Carolina avlider påföljande år, på nyårsdagen 1855, av vattusot.

Barn:

1. Carolina Johanna Öhrström (biologisk dotter till Carolina och sedan adopterad av henne 1831), född 1820-05-28, se familj 11.
2. Josephina Adélaide Ternström, född 1824-10-28 i Stockholm, Klara, död 1825-02-19 i Stockholm, Klara. Bosatt i Stockholm, Klara. Faddrar vid dop: Hovbildhuggare Anders Nordin, Förgyllaremästare Johan Öberg, Snickarmästare J.M. Dumrath, Viktualiehandlare Thure Flodberg (morbror), Fru Johanna Nordin, Maria Charlotta Ramnén (?), Demoiselle Sofie Öberg, Demoiselle Lovisa Ljungblad.
3. Johan Bernard Ternström, född 1826-05-06 i Stockholm Klara, död 1838-08-17 i Stockholm. Bosatt i Stockholm. Död av Rödsot.
4. Carl-Oscar Ternström, född 1826-05-06, se familj 12.

Familj 13

Carolina Johanna Öhrström, adopterad Ternström (från familj 10), född 1820-05-28, död 1883-09-04 i Stockholm. Fru i Stockholm.

Carolina Johanna som är Carolinas biologiska dotter, lämnas efter sin födelse bort till skomakargesällen Öhrström och dennes familj. Efter Niclas Bernards bortgång får hon år 1831 som 11-åring, flytta till familjen Ternström och adopterades året därpå som Carolinas dotter. 1831 kommer även Carolinas Johannas blivande make Carl August Hultman som lärling till svarvarverkstaden.

Gift 1846-05-30 i Klara med Carl August Hultman, född 1812-08-09, död 1862-06-29 i Stockholm.
Svarvarmästare i Stockholm.

Barn:

1. Augusta Carolina Hultman, född 1848-02-13 i Stockholm, Klara. Död 1897-04-24. Gift med grosshandlare Per Emanuel Knut Ekstam, född 1846-07-06 i Skedevi (D). Död 1893-02-25 i Stockholm.

2. Anna Lovisa Hultman, född 1850-02-13 i Stockholm.
3. Carl Axel Hultman, född 1855-04-05 i Stockholm, Klara. Fabrikör, bokbindarmästare. Död 1906-03-04 i Hedvig Eleonora, Stockholm. Gift med DOROTEA Elisabeth Sandelius, född 1860-02-26 i Sandby, Öland. Död 1929-05-15 i Oscar, Stockholm. Hultman drev Firman C.A. Hultman & Co Bokbinderi på Biblioteksgatan 6 i Stockholm.

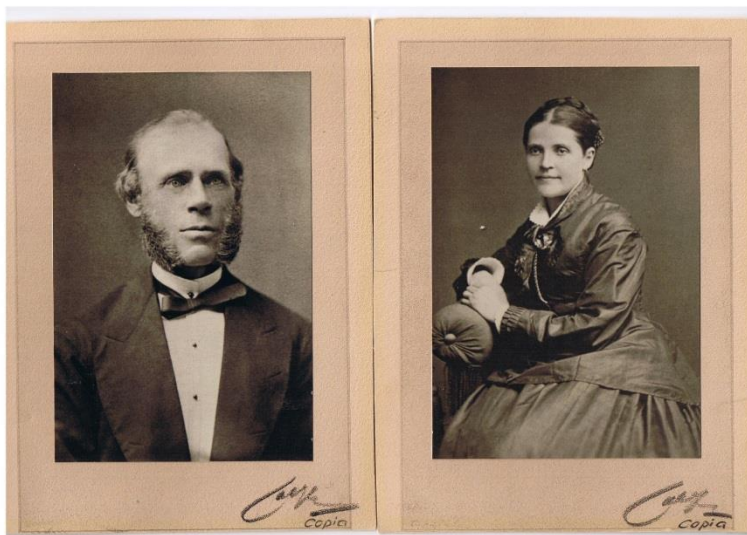

4. Johanna Charlotta Hultman, född 1857-12-06 i Stockholm, Klara. Dansösen och figurantskan vid Kungliga Operan. Död 1930-06-29 i Oscar, Stockholm. Ogift. Anställd på Operan från och med 1876 till 1910 då hon pensionerades.

Familj 14

Carl-Oscar Ternström (från familj 10), född 1826-05-06 i Stockholm, Klara, död 1918-06-03 i Kalmar. Blockmakare i Kalmar. Faddrar vid dop: Äldermannen Anders F. Herndahl, Hovbildhuggare Anders Nordin, Handelsbetjänt Thure Flodberg, hantverksgesällen Hedbom, Fru Majorskan Tavaststjerna, Fru Johanna Herndahl, Ulrika Dahlström, Sofia Malm.

Carl-Oscar Ternström som ung med fästmon Johanna Parrow.

Carl-Oscar var född och växte upp med sin tvillingbror i kvarteret Bryggaren, hus nr 3 i Stockholm. Fadern avlider när C-O är endast 4 år och sedan brodern Johan Bernard vid endast 12 års ålder 1838. Modern driver verksamheten vidare och C-O följer i faderns fotspår. Han står från 1845 inte längre som son i hushållet utan som lärling och den blivande svågern Carl August Hultman står nu som Mäster. 1846 gifter sig Carl August med Carl-Oscars fostersyster Johanna Carolina och paret tar över verkstaden och hushållet. 1847 finns Carl-Oscar inte längre kvar i hushållet och 1848 har alla flyttat därifrån. Carl-Oscar var den siste som fick utfärdat gesällbrev i Stockholm som svarvare.

Han nedflyttade i november 1849, 22 år gammal, till Kalmar. Avsikten lär ha varit att fortsätta vidare för att studera i Tyskland. Resan blev dramatisk och en storm i Kalmar sund stoppade resan med båten Gauthiod som inte kunde gå in i hamnen. Passagerarna fick istället stiga i roddbåtar på yttre redden och ro i land. Vid storbron fanns då en träbro som bestod av halvruttna plankor. Därefter lade sig isen på Kalmarsund.

Väl på plats i Kalmar arbetade C-O först som gesäll hos fru Anna Charlotta Holmberg, änka efter blockmakaren Fredrik Holmberg i Norra kvartetet nr 311. Han etablerade sig där som blockmakare och betjänade skeppsbyggeriet, trähantering och sysslade även med korkarbeten. C-O fick sedan av stadsfullmäktige tillstånd att tillverka och sälja s.k. pumpstockar, som användes till brunnar och även ansvaret för stadens 17 allmänna brunnar.

Gamla Kalmar omkring 1858.

Det gick bra för honom och det är oklart hur, men han träffar sedermera Hanna Parrow, en av de fyra skönheter i Kalmar. Parrow, de förlovade sig 1854 och paret gifte sig 1856 i Kalmar. Det finns ett brev från november 1854 där C-O mor skriver och uttrycker sin glädje över deras förlovning, men att hon tyvärr inte kan närvara. Han hade då etablerat sig som blockmakare med gesäller, dock hade han inte kunnat få sitt burskap då han saknat långrock. Modern skickar då ned tyg och har även skickat arbetsutrustning. Han hade även besök av familjens gamla vän, Åldermannen Dumrath från svarvarämbetet i Stockholm, som träffar både honom och den blivande svärfadern. Två månader senare avlider modern i vattusot.

Direkt efter förlovningen, den 10/1 1855 köper svärfadern fastigheten nr: 400 i slutet av Västra Sjögatan, mitt i staden strax bakom domkyrkan av bokhandlaren A.F. Wohlin. Den 29/12 1858, fem dagar efter det att sonen Oscar Joachim föds, får C-O köpa fastigheten av svärfadern för 4809 riksdaler. Fastigheten blev därefter kallad Thernströmska gården. Det angavs särskilt att boningshuset på baksidan var försett med brygga mot Malmfjärden. Där låg också resterna av den raserade gamla norra fästningsvallen. Någon betalning utgick dock aldrig, uppenbarligen tyckte svärföräldrarna att C-O var värd en rundlig hemgift och skulden reglerades först i samband med svärföräldrarnas bortgång 1876.

Thernströmska huset i Kalmar samt Löjtnanten vid borgerskapets 1:a kompani.

Det finns mycket berättat om detta hus. Läget var sådant att man såg det från Stortorget när man gick upp mot Storkyrkan. På juldagsmorgon var det alltid upplyst med ljusbågar i varje fönster och beskrivs som ett oförglömligt minne för alla som vandrade till julottan.

C-O och Hanna blev ett smått legendariskt par i sekelskiftets Kalmar. Bortsett från ett aktivt deltagande i stadens sociala liv blev de också kända för en rent fenomenal spänst i mycket hög ålder. Sin 90-årsdag firade C-O med att i ottan ligga i Kalmarsund och pricka in sjöfågel. Därefter på aftonen deltog paret i ett stort kalas, ordnat av äldsta dottern änkefru Jenny Löfberg i hennes våning på Storgatan.

Carl-Oscar blev också den förste manlige Thernström som fick uppleva sin son i vuxen ålder. Faktiskt även sin sons son.

Tre generationer jägare Thernström.

Det finns många historier om paret, en är när de deltar i Hannas syster Emma Jeanssons uppvaktning på dennes 80-årsdag. Carl-Oskar som är äldre än Emma hyllar henne med en skål vid bordet: "Hell dig vår stammor på jorden, drottning i Norden". Emma grinade illa och alla brast ut i skratt.

Det finns andra historier som berättar om C-Os spänst och styrka, bland annat om hur han med bara händerna skall ha brottat ned en tjur. Nere i Kalmar hamn fanns Bruns spannmålsmagasin. Runt magasinet löpte en knappt två meter bred träkaj. När Carl-Oscar är ute på sin sedvanliga morgonpromenad med cigarr i munnen och kommer ut på träkajen, möts han av en tjur som slitit sig vid urlastningen i Ölandshamnen. På ena sidan har han den släta husväggen och på den andra kajkanten. Mot honom kommer tjuren arg och frustande, förföljd av kreaturskötarna. Carl-Oscar stoppar cigarren i munnen för att få händerna fria och när tjuren anfaller får han tag i hornen och lyckas styra tjuren över kajen och ner i sjön. De förskräckta vittnen som åskådade det hela rusar fram mot Carl-Oscar, som lugnt tar cigarren ur munnen och säger; "Ha, det hade varit en neslig död."

En annan historia utspelar sig på södra delen av Skäggenäs, vid den dåvarande Sjönellska gården. Gårdsinnehavaren Sjönell var beryktad för att vara snål, men också för sitt ogillande av besökare på ägor. Trots detta var gården ett omtyckt utflyktsmål och Sjönell kontrade med att hålla sig med en stor och ilsken hund. Carl-Oscar brukade åka dit och kom en gång vandrande, som vanligt med cigarren i munnen, mot honom kom nu hunden vrålade. Carl-Oscar tar ett djupt bloss och när hunden hoppar på honom sticker han den glödande cigarren i gapet på hunden och vrider om. Hunden flyr fältet och efteråt sades det i folkmun, att man bara behövde säga Thernström så sprang hunden sin väg.

Ytterligare en spännande historia handlar om svågern Johan Alfred Petterssons olyckliga förlisning ute till havs. Denne svåger var precis såsom svärfadern sjökapten och var vid tiden för sin bortgång just nygift med Hannas tvillingsyster Maria, som även var gravid med parets barn. Under natten då Johan Alfred förliser, tycker sig C-O se en man i drypande våta oljekläder som stiger in i hans sovrum och stannar tyst vid dörren. Vattnet rann i strömmar från kläderna över golvet. Då C-O känner igen gestalten som kapten Pettersson, sade denne: Tag vara på min hustru och mitt barn! Sedan var han försvunnen.

Carl-Oscars svåger Sjökaptenen Johan Alfred Pettersson.

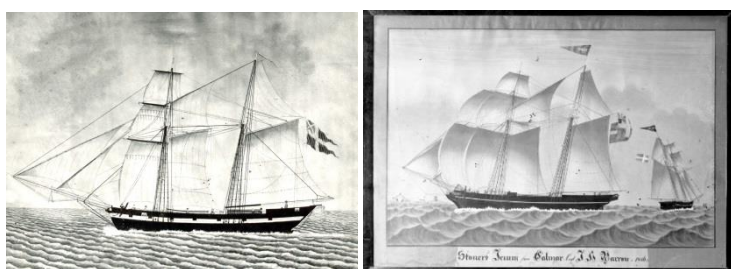
Gift 1856-01-18 i Kalmar med Johanna (Hanna) Mathilda Parrow, född 1830-01-02 i Kalmar, död 1922-11-07 i Kalmar. Fru i Kalmar. Dotter av Joachim Parrow och Wendela Christina Sabelström.

Joachim Parrow och Wendela Sabelström.

Johannas far Joachim och bröderna Johan Hinrich samt Jakob lämnade Zingst efter Napoleon krigen, då det svenska Pommern trots löften om neutralitet besattes av Napoleon och därefter gavs till Tyskland.

Joachim som kom från en gammal sjöfararsläkt tog skepparexamen i Kalmar 1817 och förde bl.a. Galeaserna Två bröder och Sophia Maria, samt de egna Skonerterna Jenny och Celeritas, Amor och Falken. Han seglade framförallt i svenska vatten med egna fartyg och egen last av trä som han inköpte och sedan sålde till högstbjudande på destinationsorten. Joachim var ledamot i sjömanshusdirektionen 1843-1851 och ägde då Skonerterna Amor 43 15/100 läster samt Falken 49 62/100 läster.

Skonerterna Celeritas och Jenny.

Hustrun Johanna och tvillingssystem Maria var för tidigt födda och ingen trodde de skulle överleva. Men man lindade in dem i bomull och lade dem i varsin skokartong, vilka sedan ställdes i kakelugnsnischen som alltså fick tjänstgöra som kuvös. Kakelugnsnischen var en på framsidan gjord fördjupning oftast försedd med mässingsluckor, en dåtidens värmeskåp. Båda överlevde.

Familjen Parrow ägde hus och gård på Kvarnholmen Norra kvarteret n: r 115, Västra Sjögatan nr:4, mittemot residenset. Dit flyttade makarna 1831, året efter tvillingarna Hanna och Marias födsel. I huset på Västra Sjögatan bodde även brodern Johan Hinrich med sin fru, modern Vendelas syster. Alltså två bröder och två systrar gifta med varandra och boendes i samma hus.

Gamla tiders sjöfolk på kortare trader låg i hamn under vintern och något skulle de ju då ha att syssla med. Hannas far Joachim och hennes farbror födde upp gäss och det var idel tävlan om "mest och bäst". Till Mårten Gås dagen, den 11e november gjordes stora gåsablotet. Det åts stekt gås, "smultet" på krukor, äkta svartsoppa med krås och leverkorv i halsskinnet. De bästa brösten röktes och förvarades i enris på gammalt vis. När alla gåsaskroven var genompetade togs hoppgåsen (bröstbenet) loss och det jämnfördes och diskuterades hur vintern skulle bli utifrån vad hoppgåsen visade.

Hemma på gården gick far och farbror i sina långrockar och spelade bräde och Priffe samt rökte långpipa så att man knappt kunde se handen framför sig. Modern Vendela Christina hostade jämt, hon var alldeles inrökt.

Modern Vendela tjänade som "husmamsell" innan äktenskapet med Joachim på egendomen Flerohopp i Madesjö socken, i Kalmar län. Hon träffade där sin ungdomskärlek, en av ägarfamiljen Hildebrands söner, som dock tvingades gifta sig med "Morianens" dotter. Denne fortsatte under lång tid att skriva sorgsna brev till Vendela.

När så fadern Joachim och farbrodern Johan slutligt gått iland kom de att bli ett par riktiga original i Kalmar stadsliv. Det berättas att då första tolvslaget klingat skulle maten stå på bordet, annars reste de sig upp och åt inte den dagen. Klockan sex på aftonen gick de båda var för sig till hotell Witt för att dricka kvällsgrogg och spela kort. Det lär ha varit så punktliga att personalen på tidningen Barometern som passerades varje dag ställde klockan efter dem. Till kortspelen hörde även våldsamma men kortvariga gräl, till övriga gästers förnöjelse.

Huset på Västra Sjögatan beboddes sedan även av Hannas syster Augusta Christina med maken H. strümpel, som var kusin till Hanna och system, samt deras 6 barn. Men Joachim inköpte också fastigheten Östra kvarteret n: r 400, av bokhandlanden Wollin i januari 1855 i samband dotter Hannas förlovning. Fastigheten såldes 1858 till Hanna och Carl-Oscar när sonen Oscar Joachim föds.

Hannas morfar var sjökapten även han och hette Niclas Sabelström. Han avlägger styrmansexamen inför Sjömanshusdirektionen 1795. 1797 gifter han sig med Birgitta Månsdotter, dotter till Måns Persson och Wendela Törnecrantz i Torslunda. Familjerna var redan sammanlänkade då Niclas bror Karl Peters hustru Elisabeth var en yngre syster till Birgittas mor Wendela. Dessa är säkert redan väl bekanta då Niclas säkerligen tillbringat mycket tid hos brodern och svägerskan vilka haft del i ett hemman i Torslunda sedan 10 år tillbaka, (1787). I början av äktenskapet bor makarna också på hemmansdelen i Torslunda där de första barnen föds.

Familjen Sabelström var också under en tid bosatt i Lübeck. De flyttade sedan in till Kalmar och bebodde eget hus och gård på Proviantgatan 6, nr:153 östra kvarteret i Kalmar stad.

Familjen Sabelström 1790-talet. Farmor Sabelsköld och morfar Törnecrantz vapensköldar.

Åren 1816-19 var Niclas ledamot av sjömanshusdirektionen. Efter detta blev han utnämnd till s.k. Waterscout, eller ombudsman för direktionen. Niclas tid som ombudsman är rikt dokumenterad i protokollen, främst genom ständiga kontroverser med sjömanshusnotarien, vice kronofogden J. Lagerqvist. Dessa synes sällan ha dragit jämnt. Niclas kvarstod dock som ombudsman fram till sin bortgång 1837.

Om Vendelas mor Brita Stina berättas att hon inför sitt bröllop med Petter lär ha sjungit: "Vacker är Petter och vacker är jag, och vackert ska vackert ha". Strax innan jul 1849 när Hannas mor Vendela ligger i sjuksäng lär mormodern Brita Stina kommit in till henne och sagt: Nu har jag bakat smörbakelserna till jul, jag är lite trött och går upp och lägger mig". Hon somnar och vaknar sedan aldrig mer. På hennes begravning bjöds på dessa smörbakelser hon själv bakat.

Tvillingssystemen Maria kom att stå Hanna mycket nära, inte minst sedan Marias Make Johan Alfred förlist till sjöss. Tvillingarnas söner Oscar och Anders kom också de att stå varandra mycket nära.

Hanna och Mia Parrow, sönerna Oscar och Anders, deras döttrar Elin och Ingrid.

En historia som berättas är när Hanna finner dottern Jane med en äldre bror i en tvättbalja i vattnet som då gick ända fram till deras hus. Hon tog då brodern och klädde honom i flickkläder, kalsonger med brodyr och allt, hårband i håret, och sade sedan; "Du förstår, jag kan aldrig vara lugn med vilda pojkar som hittar på sådant här, så nu får du allt vara en snäll flicka i några dagar." Det hjälpte och de gick inte till sjöss vidare, förrän de kunde reda både sig själva och båten.

När det var dags för sonen Arvid att komma till världen var ju Hanna redan över 40 år. När förlossningen började vandrade Carl-Oscar oroligt omkring i huset, raphönsjakten och resan till Öland stod för dörren. Hanna berättade senare hur hon då sade "res du Thernström, jag klarar mig nog". Och så var det, när gubben kom hem så hade den lille kommit till världen.

I memoarer som skrivits av släktingen Märta Elfversson beskriver hennes mor sin moster Hanna som "den enda helhjärtat goda människa hon träffat i sitt liv". Där fanns inte en skynt av själviskhet. Hennes gudstro var barnens obetingade förtröstan och hennes "Gud vare tack och lov", var aldrig bara ord, även om det kom hastigt över läpparna i oväntat sammanhang.

Barn:

1. Jenny Christina Thernström, född 1856-11-15, se familj 13.
2. Oscar Joachim Thernström, född 1858-11-24, se familj 14.
3. Hilma Carolina Thernström, född 1861-06-28 i Kalmar, död 1865-11-22 i Kalmar.
4. Carl Hugo Thernström, född 1863-08-28 i Kalmar, död 1919-07-20 i San Francisco. Tilldelades Amerikanska flottans Tapperhetsmedalj, för sina insatser vid den stora jordbävningen i San Francisco den 18 april 1906. Var anställd hos industrimannen C-O Svanberg i S.F.
5. Henrik Johan Thernström, född 1865-04-11 i Kalmar, död 1930-07-11 i Kalmar. Sjökapten. Ogift.
6. Herman Axel Thernström, född 1867-07-12 i Kalmar, död 1939-03-21 i Kalmar. Colonialhandlare i Kalmar. Herman övertog svågern Knut Löfbergs grosshandlarrörelse och affärsrörelse i hörnet av Kaggens och Storgatan innan denna avled 1904. Knuts äldste son hade omkring år 1900 flyttat tillsammans med Hermans bror Arvid till Sydafrika. Det berättas i Manne Borgwalls bok om Kalmar från samma år hur Herman på julfmorgon står avnjuter sin morgoncigarr i samspråk med den livlige och artige charkuterihandlaren Martin Walander, vilken har sin butik mitt emot Hermans.
7. Georg Arvid Thernström, född 1869-08-11, se familj 15.
8. Hildur Maria Thernström, född 1871-09-17 i Kalmar, död 1872-02-25 i Kalmar.
9. Jane Hanna Thernström, född 1873-08-20, se familj 16.

Familjen Thernström samlad, utom sonen Carl Hugo på separat bild.

Familj 15

Jenny Christina Thernström (från familj 12), född 1856-11-15 i Kalmar, död 1943-01-07 i Kalmar. Bosatt i Kalmar.

Jenny Thernström med brodern Oscar.

Gift 1877-11-03 i Kalmar med

Knut Fredrik Löfberg, född 1843-05-05 i Skåne, död 1904-03-21. Knut som var från Skåne inflyttade till Kalmar och etablerade 1871 en grossist och affärsrörelse på Kaggensgatan.

Knut Löfbergs butik som övertogs av svågern Herman Thernström.

Barn:

1. Karl Oskar Löfberg, född 1878-11-05, se familj 17.
2. Siri Johanna Maria Löfberg, född 1880-06-26, se familj 18.
3. Sven Fredrik Samuel Löfberg, född 1882-02-08 i Kalmar, död 1882-08-07 i Kalmar.
4. Knut Pehr Gustaf Löfberg, född 1883-07-28 i Kalmar, död 1890-12-12 i Kalmar.
5. Knut Nils Gösta! Löfberg, född 1896-02-11, se familj 19.

Familj 16

Oscar Joachim Thernström (från familj 12), född 1858-11-24 i Kalmar, död 1934-05-28 i Kalmar. Grosshandlare i Kalmar. Styrelseledamot i Sparbanken.

Oscar och Amelie Thernström, (Amelie med sonen Einar.)

Oscar föddes som äldste sonen i Thernströmska huset vid Västra Sjögatan. Han började som 17-åring sin köpmannabana hos firma CG Säfström & C: o. År 1890 etablerade han tillsammans med CGs son Hilmar Säfström engrossaffär i kolonialvarubranschen under firmanamn Säfström och Thernström. Sedan Hilmar 1905 utträtt ur firman drev Oscar verksamheten vidare under firmanamnet Oscar Thernström. 1930 blev den ombildad till aktiebolag med Oscar och sonen Einar som ägare och stor personal. Han var också invald i Sparbankens styrelse och aktiv i stadens olika föreningar.

Aktiebrev från Oscar Thernström AB

Oscar beskrivs som en fin och nobel personlighet. Han var som sin fader en friluftsmänniska och mycket aktiv jägare. Likaledes en varm djurvän. Även såsom fadern var han engagerad i skarpskytterörelsen, i Kalmar var "köpenskapens män" organiserade under 2a kompaniet, d.v.s. Oscar med kollegor, emedan hantverkarna, däribland fadern Carl-Oscar fanns i 1a kompaniet.

Troligen träffar Oscar sin blivande hustru Amelie Theresia Johansson född 1861-04-19 på Röhälla, Glömminge, vid en av många jakter tillsammans med sin fader och blivande svärfader Per August Johansson. I samband med dessa arrangerades ibland efterföljande middagar och fester med många Kalmarfamiljer och även kungliga gäster på svärfaderns och dennes hustru Johannas gård Röhälla.

Familjerna var dock bekanta sedan tidigare. Per August storebror Nils Johan var sjökapten och flyttade 1840 från Röhälla till Kalmar. Han var gift med Fredrika Elisabeth Eckerlund och flera av deras barn hade Parrows och Sabelströms som dopvittnen.

Oscar och Amelie gifter sig 1888-09-06 på Röhälla och flyttar därefter till fastigheten på Norra Långgatan (Södra kvarteret nr:5), där de bor återstoden av sina liv. Fastigheten innehåller hus mot gatan, gårdshus, uthus och stallar. Huset mot gatan innehåller kontorslokaler på bottenplanet och på de övre våningarna privatbostad med 10 rum och kök, varav två salonger och stor matsal. Det finns handmålade tapeter i stora och lilla salongen och handmålade kakelugnar från Rörstrand.

Bostad och rörelse på Norra Långgatan.

På våarna flyttade paret ut till Bergaudd "Lillstugan" i Tallhagen strax norr om Kalmar centrum där även andra släktingar hade sina sommarhus. Enligt vad som berättas så hade Oscar under de senare åren en tvist med en av sina systrar. År 1934 på sommaren när paret bebor Bergaudd, uppsöker Oscar sin syster och de återförsonas. Oscar återvänder hem på kvällen och avlider sedan på natten lugnt och stilla i sin säng.

En tavla av huset på Bergaudd finns på Kalmar stadsmuseum, donerad av brorsdottern Elise. Förutom bostadshuset och sommarbostad innehar Oscar även fastigheten Kraftlösa i Kläckeberga samt en byggnad i Kullö.

Amelie är uppvuxen med sina 15 syskon på den gamla släktgården och färjeplatsen Rödhylla i Glömminge socken på Öland. Amelies far Per August övertog gården efter sin far Sven Johansson bortgång 1845, endast 19 år gammal. Gården kom i familjens ägo via Per August morfar Nils Isberg, vilken började som smed i Isgärde under åren 1776-1786, mästare 31/12 1792. Han arbetade sedan som saltpetersjudare och en kort tid som traktör vid krogen i Stora Rör. I början av 1795 inköpte han färjeplatsen Rödhylla. Föreståndare på platsen var då Fabrikör Gustav Levin.

Röhällas historia som färjeplats börjar 1750 då Johan Wallman, överjägmästaren på Rälla fick tillstånd att anlägga ett färjeläger vid Röhälla. Ett stort markområde utbröts ur Brostorps utmark för den blivande gårdens behov. Då det senare utökades med Lökenäs kom Röhälla att totalt omfatta 300 tunnland.

Nils Isberg inrättade efter övertagandet också Gästgiveri på Röhälla. Han har angivits som en mycket driftig men också härscklysten herre, han ställde krav att de lokala brostorpsbönderna skulle ställa roddare till förfogande, vilket han dock inte fick igenom, trots mycket processande.

Amelie med föräldrarna Per August och Johanna.

Amelies moder Johanna Andersson kom från granngården Ekerum. Hennes far Anders Persson inflyttade från Ryssby till Ekerum som Arrendator 1821. Hushållet var stort med ett flertal drängar och pigor. Vid husförhörsländen 1841 står Anders som ägare av gården. 1843 vinner Anders ett flertal priser kopplat till fåravel på Öland, detta kunde man läsa om i Sveriges Stadsidning nr 239, lördagen den 14 Oktober.

Efter näringsfrihetens genomförande öppnade Per August lanthandel på Röhälla med brodern Sven Gustaf som föreståndare. Sedan husbehovsbränningen förbjöds startade han också försäljning av brännvin i stor skala. Finspriten kom med båt direkt från Åhus och späddes ut med vatten från gården. Denna lönsamma brännvinsverksamhet fortsatte ända tills det s.k. Bratt-systemets tillkomst 1914. Det har uppgetts att försäljningen rörde sig om ca 120 000 liter brännvin om året.

Röhälla Mangårdsbyggnad.

Ekerum Mangårdsbyggnad

Sakteliga efter tillkomsten av Ångbåts AB år 1867, utkonkurrerades Röhälla efter flera turer som rederi och färjeplats. I och med att Stora Rörs hamn stod klar år 1900 var Röhällas öde slutlig beseglat.

Den 8/9 1907 avlider Pehr August av hjärtförlamning. Begravningen skedde i enkelhet vid graven med Amelie och de övriga syskonen närvarande. Året därpå avlider även modern Johanna. Gården Röhälla drevs sedan vidare av Amelies syster Betsy och dennes make Pehr Johansson vilken 1877 hade kommit dit såsom handelsbokhållare. 1912 flyttar dessa in till Kalmar och 1917 vid Pehrs bortgång såldes gården utanför släkten. Betsy och Pehrs söner tar sig namnet Grotte.

Amelie spelade piano med absolut gehör. Likaså så förekom bridgespel med små supéer efteråt. Hon älskade god mat vilket innebar att hon blev rätt kraftig med åren och det sägs att hon åkte häst och vagn till badplatsen på Bergaudd.

Amelie älskar också att ha fester och maskerader. En kassabok från 1890-talet visar att hushållet kostade ca 1200 kr per år och där ingick förutom mat även champagne och viner.

1908 arrangerades en stor tillställning i Stadshotellets nyrenoverade festvåning tillsammans med sommargrannarna Anderssons, för de jämnåriga barnen och deras vänner. Dottern Elin fick tidigt vara med och dansa medan hennes jämnåriga fortfarande fick stanna hemma. En av grannsönerna Ivar Andersson gifter sig sedermera med Märta Elfversson, som skrivit "En liten familjekrönika från seklets början", d.v.s. 1800-talets början.

Amelie var mycket rädd för eld så att Märta, hennes alltidlo som fanns med henne hela livet, fick hänga upp tjocka gardiner för fönstren varje kväll så att Amelie inte såg lamporna utanför fönstren. Märta sov i rummet bredvid Amelie tills hennes bortgång 1942-10-04 i Kalmar. Flera av Amelies bröder från Röhälla tog sig namnet Lindarm.

Barn:

1. Einar Thernström, född 1889-07-12, se familj 20.
2. Elin Thernström, född 1892-11-08, se familj 21.

Einar och Elin Thernström som barn och i teaterkläder (till höger).

Familj 17

Georg Arvid Thernström (från familj 12), född 1869-08-11 i Kalmar, död 1939-01-09.

Georg Arvid lämnade Kalmar i slutet av 1890-talet och tog sig till Kapstaden i Sydafrika. Han hade olika försörjningar, bl.a. som lokförare. Han kom sedan till Darling där han öppnade ett mejeri tillsammans med kamraten George Möller. Några år senare anslöt även Arvids äldre systers son Karl Löfberg.

Karl Löfberg och Arvid Thernström. Arvid Thernström och hustrun Mabel Versfeld.

När Boerkrigen var som intensivast krävde Karls föräldrar att han skulle återvända till Sverige. Under tiden som han tillbringade i Sverige utbildade han sig till mejerist i Alnarp. När det lugnat ner sig så återvände Karl till Sydafrika och hade då med sig en separator till mejeriet. Med tiden skaffade sig andra landbrukare egna separatorer, men mejeriet drevs under en tid vidare av Karl medan Arvid köpte farmen Pont Drift utanför Warrenton och bosatte sig där.

Arvid gifte sig med Mabel Versfeld och Karl med Anna (Annie) Jacoba van der Merwe. Båda fick flera barn, men 1918 drabbades Arvid hårt när Mabel och deras nyfödde son dog i spanska sjukan och han blev ensam med fem barn. Yngsta barnet Elfrida var endast 18 månader och det var svårt för Arvid att ta hand om henne tillsammans med allt som måste göras på farmen. Elfrida fick därför bo hos Karl och Annie under några år.

1923 hade Arvid bestämt sig för att flytta tillbaks till Sverige med sina barn och då följde även Karl och Annie med familj med. Annie lär ha sagt; "Om Elfie reser till Sverige så följer vi med". Så blev det och i juni samma år anlände de båda familjerna till Kalmar. Där flyttade de in i och bodde tillsammans i det Thernströmska huset. Alla barnen sattes i skola i Kalmar och lärde sig snabbt sitt nya modersmål. Arvids moder Hanna hade avlidit det föregående året och då ingen av de andra bröderna var intresserade av huset tog Arvid över detta.

1933 invigdes det nya läroverket som hade byggts på den utfyllda malmen. Myndigheterna upptäckte då att trafiken ökade p.g.a. skolbygget och kom till slutsatsen att det Thernströmska huset måste rivas. Inga gamla kåkar fick stå i vägen för den expanderande bilparken!

Efter rättegångar och våldsam polemik, ärendet gick hela vägen upp till högsta domstolen, beslutades slutligen 1938 att huset skulle rivas. Barnen och även barnbarnen till Arvid och Karl kom sedermera att gifta sig med varandra. Detta har kommit att innebära att de båda familjerna idag är i princip en och samma familj.

Gift 1906-09-19 i Darling med Mabel Maria Versfeld, född 1881-10-10 i Darling Syd Afrika, död 1918-10-29.

Barn:

1. Hildur Elise! Thernström, född 1907-09-15 i Kimberley, Syd Afrika. Ogift.
2. Mabel Arvida! Thernström, född 1911-07-17, se familj 22.
3. Carl Oscar! Thernström, född 1913-07-22 i Warrenton, Syd Afrika, död 1994 i Kalmar. Gift med Greta Charlotta Karlsson. Paret fick tre barn; Jan, Mabel (gift med sitt kusinbarn Åke Löfberg född 1946) och Gunnar.
4. William Harald! Thernström, född 1913-07-22 i Warrenton, Syd Afrika. Gift med Thyra Fingal, paret fick en dotter; Pia.
5. Elfrida Thernström, född 1917-03-05 i Warrenton, Syd Afrika. Gift med Malte Hansson. Paret fick tre barn; Staffan, Anders och Wera.

Familj 18

Jane Hanna Thernström (från familj 12), född 1873-08-20 i Kalmar, död 1946-05-31 i Kalmar. Bosatt i Kalmar.

Gift 1895-06-29 i Kalmar med Sture Lundgren, född 1862-06-20 i Kalmar, död 1936-01-04 i Kalmar. Järnhandlare i Kalmar.

Barn:

1. Elli Lundgren, född 1896-04-14, se familj 25.
2. Asta Lundgren, född 1898-03-21, se familj 26.
3. Wera Lundgren, född 1899-06-22, se familj 27.
4. Birgit Lundgren, född 1902-06-07, se familj 28.
5. Dagny Lundgren, född 1904-12-24, se familj 29.

Familj 19

Karl! Oskar Löfberg (från familj 13), född 1878-11-05 i Kalmar, död 1956-05-06 i Kalmar.

Karl Löfberg och Arvid Thernström.

Se familj 15.

Gift 1906-11-05 i Syd Afrika med Annie! Jacoba van den Merwk, född 1882-04-15.

Barn:

1. Jenny Heubrecht Löfberg, född 1908-02-18 i Syd Afrika. Ogift.
2. Knut Fredrik Löfberg, född 1910-06-28 i Syd Afrika, död 1990-04-14 i Kalmar. Gift med Gunhild Wahlström.
3. Schalk William Löfberg, född 1913-11-22 i Syd Afrika, död 1979-04-05 i Kalmar. Gift med Mabel Arvida Thernström, se familj 23.

Familj 20

Siri Johanna Maria Löfberg (från familj 13), född 1880-06-26 i Kalmar, död 1976-03-19 i Kalmar.

Gift 1923-12-05 i Tyskland med Greve Alfons Sigismund Karl Max Moritz Graf und Edler Herr zu Boineburg und Lengsfeld, död 1941-02-15.

Siri lär ha träffat sin blivande man Alphonse under ett oväder då de båda sökt skydd för regnet. Hon gifte sig med honom 1923, visade upp honom för släkten i Kalmar, och flyttade sedan ner till Gehaus 1924. Det har berättats hur Alphonse brukade promenera med sin hund genom samhället och i sin tur hur Siri brukade åka häst och vagn genom samhället i sina stora hattar. 1941 dog Alphonse och lämnade Siri ensam kvar med deras ende son Sigismund. Under en tid bodde de båda också i Sverige.

Slottet i Gehaus.

Siri trodde att genom att låta Sigismund gå i skola skulle han slippa bli inkallad av Hitler, men tyvärr blev han det ändå. Vid sin första insats i Ryssland blev pansarvagnen där Sigismund befann sig träffad av två granater. Alla ombord dog ögonblickligen, branden var explosionsartad så att syret tog slut. Nu var Siri ensam, Alphonse och Sigismund var döda och i Sverige hade också hennes mamma avlidit. Hon fick bo kvar på slottet där den övriga släkten zu Boineburg und Lengsfeld sörjde för hennes uppehälle. Vid krigsslutet blev hon tvingad från slottet av ryssarna och bodde hos en familj i närheten av slottet.

Siri bodde i ett hus som är rivet idag men husgrunden finns kvar. Under stora umbäranden tog hon sig till Sverige och Citadellet i Landskrona 1947, där hon blev satt i karantän i ett år och sedan hämtade Siris brorson henne i Landskrona hem till Kalmar. Hon bodde först hos sin bror på Baggensgatan, därefter bodde hon på Västerlånggatan 19 och sedan på ett hem som idag är Slottshotellet. Slutligen när hon blev sjuk flyttades Siri över till Norrlidshemmet där hon avled 1976.

Barn:

Sigismund Graf und Edler Herr (Greve och ädla herr) zu Boineburg und Lengsfeld, född 1925-04-16 i Tyskland, död 1944-07-14. Stupade i 2:a Världskriget.

Sigismund, Heming Gullberg och Ove Strand axlarna.

Familj 21

Knut Nils Gösta Löfberg (från familj 13), född 1896-02-11 i Kalmar, död 1944-05-15 i New York USA.
Gift med Carin Friis, född 1898-10-30 i Göteborg, död 1944-02-04 i New York USA.

Familj 22

Einar Thernström (från familj 14), född 1889-07-12 i Kalmar, död 1957-03-04 i Kalmar. Grosshandlare i Kalmar.

Einar och hustrun Brita.

Einar växer upp i föräldrarnas fastighet på Norra Långgatan 17. Både han och systemern Elin är mycket bortskämda av sina föräldrar samt alla mostrar och fastrar. En historia från tidig skolålder berättar att Einar hade fått en cykel som han har med sig till skolan. Vid varje rast tar vaktmästaren fram cykeln till honom och efter rastens slut ställer han in den.

Einar studerade vid Kalmar Läroverk och tillbringade sedan en tid utomlands, bl.a. åren 1906-07 i Tyskland och England, innan han började arbeta inom familjens företag.

Militärtjänsten gör Einar som vicekorpral och det berättas att hans korpral borstade skorna åt honom. Han reser efter 1:a världskriget under flera år runt till olika platser i Europa.

Han besöker Hamburg, Österrike, Schweiz och Ungern. Några år är det London, Paris, Italien, Monte Carlo, Jugoslavien och då speciellt öarna Hvar och Split. Oftast reste han med flera av sina vänner från Kalmar.

Einar är en aktiv idrottsman med bl.a. styrketräning och simning på schemat. Han erhöll medalj för att ha räddat en person från att drunkna, (vilken finns kvar i släkten). Han är en aktiv jägare och familjen har en jaktstuga på Öland. En av jaktkamraterna heter Bengt Berg, mannen som förde in Kanadagässen till Sverige. I april 1925 var han tillsammans med bl.a. bankdirektören Gustav Larsen, konsul Lennart Sjöqvist och konsul Sven Elfverson (släkt via farmor), m.fl., med om att starta Kalmar roddklubb.

Han är medlem i Rotary, Frimurarorden samt SHT och en gärna sedd gäst i såväl privata sällskap som ordenssällskap, inte minst p.g.a. sin vackra sångröst. Einar var inbjuden av Kalmar stads fullmäktige den 12 juni 1926, till middag på Kalmar slott med anledning av dåvarande kung Gustav V besök i staden, för invigning av en staty som minner om Gustav Vasas landstigning i Kalmar efter fångenskapen i Danmark. Kanske ett tack för att han lånat ut sin stora bil för att köra den kungliga gästen. Händelsen finns faktiskt filmad och återberättad av historikern Hans Villnius.

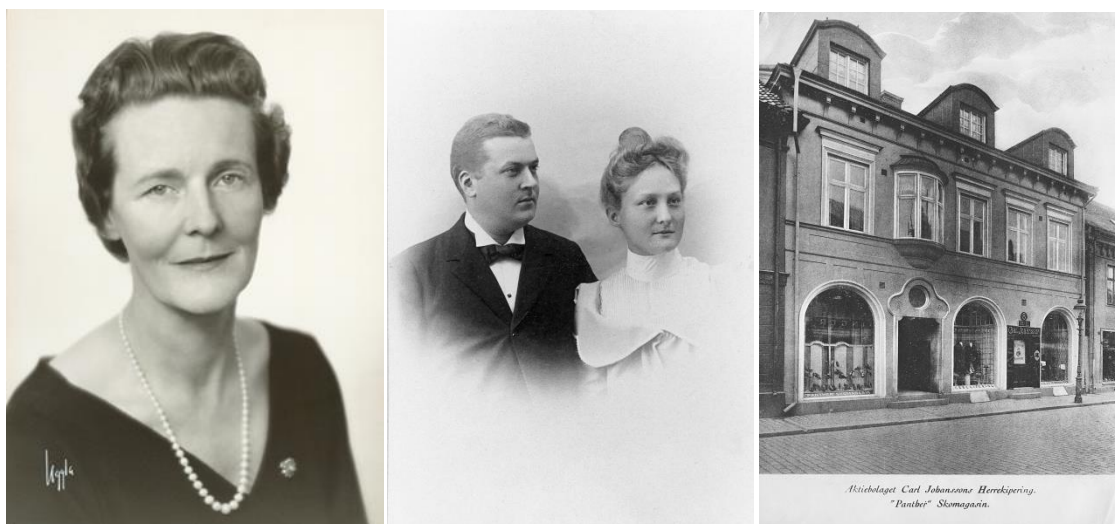
Genom lång bekantskap med Carl Johansson kommer han att uppvakta dennes dotter Brita efter hennes skilsmässa från första maken Arne Scholander. De gifter sig 1932 i lägenheten på Norra Långgatan hos Einars föräldrar. Bröllopsresan går till Rivieran och varje morgon uppvaktas Brita av Einar med en mimosakvist. Vid hemkomsten bosätter sig paret i Einars villa på Väster Långgatan 3, strax intill stadsparken i Kalmar. Men även efter giftermålet fortsätter Einar att äta lunch hos sin mor Amelie, fem till sju tallrikar varje dag.

Interiör från Norra Långgatan.

Einar och Brita gör många resor både utomlands och till Stockholm. I Stockholm bor de på Grand Hotel. I december 1935 deltar de vid Nobelfesten i Gyllene Salen, såväl meny som placering finns bevarad.

Gift 1932-03-04 i Kalmar med Brita Johansson, född 1905-03-24 i Kalmar, död 1985-07-04 i Kalmar.

Brita Johansson med föräldrarna Sara Åström och Carl samt deras bostad i Kalmar.

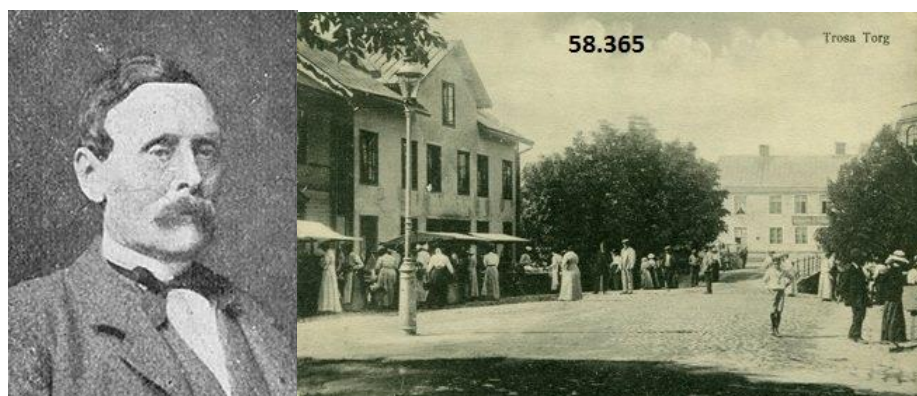
Brita studerar vid Elementarskolan för flickor i Kalmar under åtta år. Hon konfirmeras på prästgården i Svenljunga, Västergötland 1921. En dagbok som Brita och andra skrivit från denna vistelse finns bevarad. Redan året innan har Britas mamma avlidit i cancer och sorgen över att ha förlorat sin mor så tidigt påverkar Brita under hela hennes uppväxttid. Brita tillbringar sedan en tid på pension i Paris.

Britas mor Sara Åström är född i Norrköping. Hennes far borgaren och sadelmakaren Pher Åström var 60 år då hon föddes. Fadern slutade tidigt att själv vara aktiv inom sadelmakeriet. Han lade istället sin energi på jordbruket och var en stor lantbrukare med ägor av såväl stadsjord som landsbygd. Han var ledamot för hantverkarklassen av den sista uppsättningen av Borgerskapets 24 äldste. 1864 blev han medlem av drätselkammaren med överinseende över Norrköpings jordar. Politierådman blev han 1875.

I närliggande Björksäters socken växer Saras mor Mathilda Fridén upp och 1867 gifter sig Pher med den 25 år yngre Mathilda. Man kan förmoda att familjen tillbringar sina somrar och annan tid hos Mathildas far Nicklas Fridén på dennes säteri Sjöberga. Denne flyttar 1879 till Trosa och egendomen tas över av Mathildas bror. Familjen köper då två gårdar i Björksäters socken; Klacketorp och Klacksäter, av vilka de brukade åtminstone den senare själva. Kanske kom de till boet från Mathildas far som kompensation för att brodern fick ta över Sjöberga säteri. Dessa hade tidigare varit utarrenderade frälshehemman som legat under säteriet Mauritsholm i socknen. Här tillbringar familjen sedan sina somrar med sina 10 barn, 5 pojkar och 5 flickor.

Inne i staden Norrköping bor familjen på en gård på Repslagargatan 16. På gården låg i en länga också den gamla sadelmakare verkstaden, där fanns vidare ladugård med ett par kor och hästar. 1881 fanns det 15 pigor i hushållet. Gården var vacker och synnerligen välbehållen, den angavs som en idyll mitt i staden. En gräsplan täckte en stor del av gården. Mitt på gården fanns en vattenkonst, en liten sprutande pojke och på var sida om denna en bergamott och päronträd med stora frukter. Jorden som brukades ligger på det nuvarande Hötorget. Familjen ägde ytterligare ett antal fastigheter i skilda delar av staden samt en större egendom i Örtomta socken.

Saras far avlider år 1885 då Sara bara är fyra år och ett par år efter dennes bortgång flyttade modern Mathilda 1889 med Sara och hennes syskon Ellen, Emma och Tor till Trosa där Matildas far Niclas Fridén tidigare inflyttat. Hon gifter sig där med sin nya make Stadsfiskal Axel Jansson i Trosa.

Britas mormors far Per Nicklas Fridén och dennes hus i Trosa, till vänster på bilden.

Nicklas är född och först uppvuxen på gården Frängsbo i Björsäter. I faderns bouppteckning anges Niclas redan som 12-åring med namnet Fridén och som studerande i Linköping. Niclas tjänstgör på apoteket i Söderköping i slutet av 1830-talet och anges då som Provisor (Apotekare).

Han gifter sig i Linköping med Henrietta Berzelius år 1841 och flyttar då från Söderköping till staden, hus nr 71 i Åmål. Vid hustruns bortgång 1843 äger makarna hus och tomt nr 71, halva nr 72, halva nr 66 vilka var värderade till 4450 riksdaler. Verksamheten verkar ha varit omfattande med fodringar på över 12000 riksdaler och skulder på över 14000 riksdaler.

I augusti 1844 gifter Niclas om sig med Augusta Elisabeth Odhelius. Vid den stora eldsvådan i Åmål natten till den 17 januari 1846 nedbrinner såväl apoteksgården som apoteket. Efter detta flyttar familjen till Norrköping under hösten 1846 och köper där en fastighet samt apoteket Kronan på Drottninggatan 34 i kvarteret Pelikanen, av Carl Magnus Engelbrecht.

1855 säljer Niclas hela rörelsen vidare till apotekaren Adolf Leonard Sundius och flyttar därefter med familj till Säteriet Sjöberga i Björsäter, vilket inköps av Nils Rosenstierna som även äger säteriet Ekhult i samma socken. 1866 avlider Augusta Elisabeth och Per blir kvar på gården i 13 år som änklings.

Britas mor Sara med syskon samt morfadern Pher Åström och mormor Mathilda Fridén.

Britas far Carl Johansson är född i Rockneby i Ryssby socken som son till målaren Carl August Johansson och hans hustru Hilda Sofia Andersdotter. Efter föräldrarnas tidiga bortgång bortadopterades Carl och systemen Hilda. Carl kom först till sina gudföräldrar familjen faster Johanna Johansson och hennes make båtsmannen Anders Ekroth i Hultsby, Ryssby socken och 1889 flyttar han till handlande Frans Oscar Wahlgren i Kalmar.

Carl öppnade 1/9 1896 egna företaget "Nya Beklädnads-Magasinet - Carl Johansson" och flyttar till Kaggensgatan 2, på Handlande O. Schimmelpfennigs gård. Under åren 1896-1906 hade han även en Carl Victor Fabian Fransson som anställd och som det verkar sedemera även kompanjon.

Var god kom ihåg

Nya Beklädnads-Magasinet

KARL JOHANSSONS

Klädes-, Skrädderi- och Herrekliperings-Affär.

Lagret för Våren och Sommaren är nu inkommet och välförsett med moderna Öfverrocks-, Kostym- och Byxtyger från de billigaste till de finaste kvalitéer.
Måttbeställning å alla slags Herr- och Gosskläder utföres skyndsamt och väl efter modernaste snitt af erkändt skickliga arbetare till kända, oräkneligen billiga priser på platsen.
För äfven rekommendera platsens största och mest välsorterade lager af färdiggjorda

Männskläder

till så billiga priser i förhållande till klädernas goda beskaffenhet, att de skilja sig från all konkurrens.
Nyheter i Vår- och Sommarkostymer, dito Öfverrocks, Resrocks, Regnkappor, Byxor, Västar m. m.

Goda varor! Reel behandling!

Nya Beklädnads-Magasinet

KARL JOHANSSON
— Kaggensgatan 2, Handl. O. Schimmelpfennigs gård. —

Det lystes tre gånger för föräldrarna Sara och Carl i Linköping 7/1, 14/1 och 21/1. Vigseln tog sedan plats i Gamleby den 3/2-1900. Vigselförrättare är kyrkoherden Hanning som tidigare har haft flera av Sara Fredrikas äldre syskon boendes hos sig. Därefter åker man till Stockholm och har bröllopsmiddag på Riche. Paret tillbringar därefter sin bröllopsnatt på hotel Anglais.

Olyckligen avlider först Saras syster Emma Sofia Amalia i Enköping av lungkatarr mitt under bröllopsförberedelserna den 25/1 och begravs den 29/1 i Linköping. Sedan avlider även morfadern i sitt hem i Trosa den 5/2, strax efter bröllopet.

Carl överlåter 1906 sin andel i firman till Victor Fransson och flyttar till Storgatan 8, där han hade skrädderi med bostad ovanpå. År 1912 annonserar Carl efter "2 stycken skickliga och nyktra Rockskräddare".

Gamla fotografier visar att Sara och Carl tyckte om att ha fester och även maskerader. Bortsett från kollegor och bekanta, så hade ju Sara ett flertal syskon. Modern fanns också kvar ända till 1917.

Vid Saras bortgång 1920 äger makarna sin bostad på Storgatan 8 och man innehar även en ganska stort aktieportfölj. En stor del utgör förstas aktierna i det egna bolaget AB Carl Johansson Herreklipering. Samtidigt så har makarna en hel del lån, med aktieinnehavet som pant. Troligen så säljer Carl fastigheten efter Saras bortgång och bosätter sig sedan på St. Gertrudsgatan 32.

Sara och Carl, men även efter det att Sara gått bort Carl själv, hyrde huvudbyggnaden på Björkenäs gård. Där tillbringade Carl och barnen, samt de äldre barnbarnen många somrar. Dessutom var det många gäster som kom dit på fester och middagar.

På somrarna var även Ida, Carls trotjänarinna under många år, med som ansvarig för hushållet. På Björkenäs bodde hon högst upp på vinden där hon delade rum med drängen Hillman.

Gården sköttes av familjen Johansson som bodde i lillstugan, men flyttade upp till stora huset under vintrarna. Britas son Björn har berättat om doften av nyskurade träplankor och lukten av liljekonvaljer i stora glas, samt alla tyllgardiner i det stora huset. Det fanns även ett vitt lusthus nere vid Björknäsviken. I augusti när kvällarna började mörkna bjöds det in till fantastiska kräftkalas, efter kräftorna serverades meloner fyllda med hallon och smultron.

Britas mor Sara med Brita, storasystern Anna-Lisa och brodern Carl Gustaf.

I början av 1924 går Brita på hushållsskola i Vartorp. Efter avslutad skola sprids flickorna över Sverige. Brita kommer till en lärarfamilj med två barn i Stockholm. Flickorna håller kontakt via brev (som finns kvar i en bevarad brevbok), där de utbyter erfarenheter och om hur de tillämpar sina kunskaper.

År 1925 gifter sig Brita med sjöofficeren Arne Scholander från Stockholm och bosätter sig i Carlscrona. Ett stort bröllop hålls i Kalmar med bl.a. flera höga militärer. Sonen Björn föds 1926. Efter en olycklig händelse vilken innebär att Arne avskiljs från sin officersfullmakt, upphör äktenskapet i och med att Brita tar ut skilsmässa från Arne. Hon återvänder till Kalmar med sonen Björn och bosätter sig hos sin fader.

Brita läser franska vid Sorbonne i Paris i olika omgångar under åren 1930-32. Britas son Björn minns hur han och morfar Carl pratade med Brita en gång från Paris via en radiosändare med hörlurar. 1932 gifter Brita om sig med Einar som ju sedan lång tid är god vän till familjen via kontakter med hennes fader Carl, som sedan avlider 1936.

1934 efter faderns bortgång tar Einar över familjens företag. Han har vid sidan startat Kolonialfirma Kronprins Kaffé. Båda rörelserna är mycket solida. Utöver detta var han också representant för Svenska Shell i Kalmar med omnejd. På Einars 50-årsdag 1939 står han på höjden av sin karriär, salongen på Västerlånggatan är fylld av blommor och blomsteruppsatser. Bland gästerna finns också de som uppvaktat Einar på hans 25-årsdag. De hade lovat varandra att träffas igen på 50-årsdagen, löftet gjordes skriftligt och finns bevarat.

Brita var under kriget mycket aktiv med krigsbarn både från Finland och från Frankrike. Brodern Gustav deltar också som frivillig under kriget i Finland. Efter kriget börjar Brita att utbilda kvinnor till lottor inom försvaret, först inom armén men sedan alltmer med flyglottor.

Einar Thernström på 50-årsdagen.

Med kriget kommer också den ekonomiska katastrofen för Einar. En anställd försöker gräva i företagets kassa och företagets jurist upptäcker inget. Tyvärr har denne, trots 2 hjärnblödningar, Einars fulla tilltro. Det hela upptäcks av Brita men då är det försent. 1944 går företaget i konkurs och överläts till AB C.H. Ohlsson. Fastigheten på Norra Långgatan skall rivas då ett nytt stort hus med biograf skall byggas. På grund av kriget blir rivningen inte av, men Einar säljer fastigheten till Sandrews, blir vice värd och hyr lägenheten på övre våningen. Gårdshus och kontoren på nedre plan hyrs ut, stora biblioteket blir kontor. Fastigheten rivs först 1960.

Det var svårt för Einar att klara pressen med den ekonomiska situation som uppkommit. 1947 får han en hjärtinfarkt. Einar repar sig aldrig riktigt och därefter driver han enbart en del agenturaffärer. Sällskapslivet minskar också till stor del, men kvar finns mötena i SHT. Einar avlider en natt 1957 på sitt kontor av en ny hjärtinfarkt och upptäcks på morgonen sittandes stilla i sin stol av dottern Birgitta.

Brita anställs i slutet av 1940-talet på flygflottiljen F 12 i Kalmar som flyglottachef för Östra Småland. Brita är en av de få kvinnor inom flygvapnet som får kaptens grad - dock inte Kaptens lön. Brita ansvarar under flera år för flertalet kurser dagtid och kvällstid, och gör många resor inom Sverige i samband med detta.

Hon erhåller också många fina utmärkelser i silver och guld för sina insatser för flygvapnet. Bland annat så får hon en medalj ur prinsessan Sibyllas hand vid en stor ceremoni i Stockholm under slutet av 1960-talet. Hon är också påtänkt som Rikslottachef. Hon pensioneras vid 67 års ålder, 1972.

Brita lever därefter ett aktivt liv med många vänner och bekanta. Hon tar en mycket aktiv del i sina barns förehavanden, men bor hela tiden kvar i Kalmar till sin bortgång 1985. I tidningars nekrologer hyllas hon som en föregångare och nybyggare i sitt arbete med att bygga upp det kvinnliga försvaret i Sverige.

Barn:

1. Gunnila Thernström, född 1933-09-22 i Kalmar. Lärarinna i Stockholm.
2. Margareta Thernström, född 1940-03-02 i Kalmar. Personalchef Länsförsäkringar i Täby.
3. Birgitta Thernström, se familj 21.

Familj 23

Birgitta Thernström från familj 20, född 1940-03-02 i Kalmar. Bankkamrer i Stockholm, Hägersten

Birgitta Thernström och maken Olof Herman Ove Strand.

Birgitta bodde första åren på Västerlånggatan i Kalmar men flyttade sedan efter farmoderns bortgång, med föräldrar och syskon till familjens fastighet på Norra Långgatan 17. Hon läste vid Rostads Folkskola 1947-51 och därefter Flickskolan 1951-58.

Systemen Gunnila med farmor Amelie och Birgitta med tvillingsystern Margareta.

På moderns anmodan flyttar Birgitta 1959 till Stockholm och tar där tillfällig anställning på Thulebolaget via bekanta. Hon åker därefter som Au Pair till Harrogate i England 1959-60. Hon läser efter hemkomsten vidare på Barlock 1960 och börjar sedan på Handelsbanken i Stockholm 1961. Birgitta bodde under denna tid på Värtavägen där modern Brita ordnat bostad åt både Birgitta och systemen Margareta.

Hon blir inbjuden till 25-årsmiddag för sin kusin Adrienne Gullbergs son Ove Strandh 1962. De hade träffats förut och Birgitta gick på middagen för att modern Brita krävt detta. Detsamma gällde Ove. Han kunde inte förstå varför hans mors kusin från landet skulle närvara. Men mot alla odds, tycke uppstår och Ove friar redan samma kväll. Påföljande år så gifter de sig.

I och med detta kom familjerna Oscar Joachim Thernström och Olof Johan Strand i princip helt att giftas ihop. Oscar Thernströms dotterdotter Adrienne (familj 23), med Henry Strand och sedan Oscars sondotter Birgitta nedan med Henry och Adriennes son Ove Strand.

Birgitta gift 1963-05-11 Gyllene Uttern med Olof Herman Ove Strand.

Ove bodde i Marma under faderns tjänstgöring 1941-1943 på A1. Familjen flyttade därefter till Storskärsgatan 6 i Sthlm. Han studerade i Hedvig Eleonora, Gärdesskolan samt Östra Real. Sedan vidare vid Stockholms Stads Handelsgymnasium och Stockholms Handelsskola. Under tiden i gymnasiet var det spänt mellan fadern Henry och Ove. Han förlovade sig också med Nicole Couterier, vilken sedermera blev gudmor till sonen Fredrik.

Familjen reste mycket och Ove fick en gedigen introduktion till arkitektur och konst, något som satt kvar hela livet. Han fick också lära sig rida, bland annat dressyr via en av Henrys kollegor och tävlingskamrater Henri St. Cyr, sedermera OS medaljör. Framför allt somrarna tillbringades på farföräldrarnas landställe på Lagnö. Enligt dåtidens sed flyttade man helt enkelt ut dit på somrarna, något som uppenbarligen var mycket uppskattat. Kontakten med Oves faster Mery och hennes make Curt Rossell var mycket nära och han fick även jobba på makarnas hotell Continental i Örebro. En näring som Ove själv mycket uppskattade, framförallt att jobba med kockarna i restaurangens kök och kärleken till matlagning fanns kvar hela livet.

Fadern Henry uttryckte en stark önskan att Ove skulle utbilda sig till officer, och genom morbrodern Vice Amiral Samuelsson sökte man bereda plats inom flottan. Detta var dock inte den flotta som Ove själv strävade emot, Ove hade släktens sjömannablod i sina ådror och ville ut på världshaven. Värnplikten kom att fullgöras vid plutonsbefälsskolan på I 21 i Sollefteå 1955-56. Efter avslutad värnplikt fick Ove jobb på John Ericsson platssättning som kamrersassistent och kvarstannade där under åren 1956-59.

Ove mönstrade sedan på och var till havs var under åren 1959-62. Han jobbade sig snabbt upp i hierarkin och fick snart stå som styrman med många följande minnen från världsomseglingar på stora oljetankers.

Under de fyra första åren efter att Birgitta träffat Ove bodde paret i Birgittas lägenhet på Värtavägen, efter 1964 även med sonen Fredrik. 1967 flyttade familjen till Hägersten i södra Stockholm. Birgitta studerade efter Fredriks födelse till bankrevisor och blev den förste kvinnlige bankrevisorn inom affärsbankerna 1975, sedermera även bankkamrer 1979.

Efter att ha mönstrat av för ett liv på land med Birgitta, återvänder Ove till John Ericsson platsättning under åren 1962-72. Han tar sedan anställning på Stockholms Stenentreprenader 1972-74, Inter Miljövård AB 1974-81. Wasablaget 1981-92 där han är kalkylchef och sedan till ISS där Ove i flera olika konstellationer jobbar med försäljning och kalkylering från 1992 fram till pensionen 2002. Han är mycket uppskattad och har hela tiden förtroendeposter på företagen där han jobbar. Även om engagemanget är stort finns det dock hela tiden en gräns. Ove vägrar ta på sig formella chefsupdrag, det är till och med så att han byter företag när pressen blir för stor.

Livet fortskrider i Hägersten under sonen Fredriks uppväxt. Under flera år blir familjens lilla trerummare en samlingsplats för flera av den äldre generationen i familjen. Ove får ikläda sig rollen som familjefar med ständiga och oftast uppskattade besök av sin faster med kusiner, svärmor och mormor (vilka ju var svägerskor) och flera andra mer eller mindre nära släktingar. I och med att alla på något sätt är släkt med alla och trots att det hela tiden ligger och pyr över gamla, nya och förmodade oföretter. Detta är inte en roll som Ove alltid är helt bekväm med, men ändock accepterar.

På tidigt 1970-tal bryts ju kontakten med Ove föräldrar, kort därefter också med systemen Madeleine. Ove och Birgitta har tagit parti för Oves faster Mery i samband med en tvist som uppstår mellan fadern och fastern och hon blir fortsatt en mycket central person i familjen liv, då även relationen till svärmor Brita, (som ju är svägerska till Oves mormoder) tidvis är ansträngd. Men Birgittas systrar och brodern Björn bor snart alla i Stockholm, så det blir ett fortsatt nära umgänge med dessa delar av släkten. Vänner och bekanta finns det också gott om.

Det är nya tider och både Ove och Birgitta förvärvsarbetar full tid. Då Birgitta fått cancer i livmodern kort efter Fredriks födelse blir det inga fler barn. Man funderar under en period på att flytta till hus, gärna närmre Birgittas tvillingsyster Margareta i Täby, men blir kvar i Hägersten. Farföräldrarnas landställen har sålts i samband med deras bortgång och makarna skaffar inget eget. Ove är som Birgitta säger ett "asfaltsbarn". Till en början så hyr man sommarställe på Gotland och hyr även gård på Åland. Ett par regniga somrar tillbringas utanför Rättvik i Dalarna, men efter detta bestämmer man sig för att åka utomlands. Framförallt Rumänien är populärt.

Detta blir upptakten till ett ganska intensivt resande och allt efter som tiden medger det så reser man allt mer. Efter pensionen stannar man utomlands månader i sträck. Innan dess har man dock valt att separera. Birgitta reser mycket i jobbet och Oves negativa syn gör inte saken bättre. Efter en spänningsfylld separation flyttar Birgitta till en egen lägenhet. Detta utvecklas dock till en nystart och man lever därefter ett fortsatt liv som gifta, med tätt umgänge och många resor. Dock har man separata boenden, något som båda anser sig vara mycket nöjda med och de sista åren är man till och med nära grannar i samma hus.

Familj 24

Elin Thernström (från familj 14), född 1892-11-08 i Kalmar, död 1980 i Stockholm. Fru i Tureholm Trosa.

Gift 1910-08-18 i Kalmar Domkyrka med Herman Mauritz Gullberg, född 1875-11-10 i Stockholm, död 1933-12-06 i Tureholm, Trosa. Generalkonsul & Ryttmästare m.m (R W O, K GrFrO) i Stockholm o Tureholm Trosa.

Elin Thernström och Herman Gullberg

Herman var lantbrukselev vid släkten Adelswärd/Beck-Friis Söderö i Kettilstads socken Östergötlands län omkring åren 1893–94. Rumskamrat och samtida elev var Carl Otto Gillis Treffenberg född 1873 i Eskilstuna. I ett brev till systemen skriver han lite om deras tillvaro, där nämns hur de skor om hästar och hur han varit hembjuden till kyrkoherden Alvin i Fjärstad och där medverkat i "tablåer" tillsammans med andra inbjudna. Han omnämner även sin relation med släktingen Adolf Wollin och att han inbjudit denne att stanna hos föräldrarna vid sitt planerade besök i Stockholm. 1895 tjänstgör han vid livgardet till häst och blir sedermera utnämnd till ryttmästare.

Herman 1888 respektive 1895.

Herman studerade vidare på handelsinstitut i Stockholm och Dresden, och var sedan anställd på kontor där 1896-97, i Wien 97 och i Paris 98. År 1899 står han som gemensam ägare till Svenska kortfabriken tillsammans med en A. Nyholm med verksamheten förlagd till Regeringsgatan 50. Nu gifter han sig första gången med Gunborg Sjöstrand, med vilken han får tre barn. Han är innehavare av import och manufakturaffär en gross i Stockholm från 1903, med kontor på Sturegatan n:o 7. Utnämnd till Grekisk konsul år 1906. Han innehade även agentur för det engelska försäkringsbolaget London-Liverpool & Co och tillhörde styrelsen för 1875-års män.

Gunborg var dotter till Kyrkoherdesonen och Häradshövdingen Abbe Johan Emil Sjöstrand (1852-1926), född i Söderåkra i Kalmar län och hans hustru Grosshandlardottern Albina Hildegard Cornelius (1854-1944) från Gamleby i Kalmar län. Abbe Sjöstrand var student i Uppsala 1872, fil kand. 1874, jur. kand. 1878, vice häradshövding 1880, fiskal i Göta Hovrätt 1885, assessor där 1887, konstituerande revisionssekreterare 1889 och ordinarie från 1891. Modern ärvde gården Stora Risdal av sina föräldrar.

Hermans far Mauritz Emil Gullberg kommer från Falkenberg och återfinnes i Stockholm 1856 som handelsbokhållare bosatt på Stora Nygatan 11 i S:t Nicolai inneboende hos änkan Schröder. Under åren 1857-59 bosatt på Östra Trädgårdsgatan 18 i Jacob inneboende hos Grosshandlare Hierta.

1862 benämns Emil som kortfabrikör under firma A. Boman och är mantalsskriven på Mäster Samuelsgatan 41. Han fick Burskap som Grosshandlare i Stockholm 29/3 1866 och gifte sig därefter med Kyrkoherdedottern Charlotta Strömdahl, som avled året därpå endast 21 år gammal. Vid Charlottas död var kortfabriken på Hamngatan 36 väl etablerad och familjen väl beställd.

Under åren 1871-75 bodde Emil på Malmskillnadsgatan 19A och gifte under denna tid om sig med Emma Langelius (1873) och fick samma år dottern Anna. 1875 flyttade paret som nu också hade sonen Herman till Stora Badstugagatan 13 i Adolf Fredrik, (nuvarande Sveavägen mitt för Thulehuset).

Hermans föräldrar Mauritz Emil och Emma Langelius.

Till huset på Hamngatan 36 i Clara där Emil hade sin fabrik flyttade de 1880, där hade makarna bostad i en våning av gathuset och rörelse och stall i gårdshuset, (huset revs 1957-58). 1893 förlovade sig dottern Anna och sonen Herman åkte för studier och anställning till Tyskland.

Det numera rivna huset på Hamngatan 36.

Emil var under slutet av 1880 och 90-talet medlem av styrelsen för Stockholms stads sparbank. Ordförande var släktingen V.P.G. Tempelman och 2:e kassör var Emils svåger Frans Gustaf Langelius.

Han var även en av representanterna för de "Handlande" i direktionen för "Allmänna Brandförsäkringsverket för Byggnader å Landet". Och satt vidare som en av de "Herrar Sextio Deputerade" i Stockholms Stads Brandsstodsbolag till försäkring av lösegendom.

1894-95 bodde makarna på Malmskillnadsgatan 26 för att därefter slutligen flytta till en våning i sin fastighet på Nybrogatan 49 i Hedvig Eleonora, där de levde under återstoden av sina liv. Emil är omskriven som arbetssam och sparsam och lämnade också efter sig ett stort arv till sina båda barn. Förutom grosshandlarrörelsen och kortfabrik hade Emil engagemang i bl.a. Liljeholmens stearinfabrik vilken ägdes av Emils bror samt Grosshandlaren och Fabrikören Hierta.

Det finns en historia som berättats, enligt vilken Emils förmögenhet skall ha varit baserad på en agentur för galoscher. Ingenting har dock hittats som stödjer detta.

1909 blev ett händelserikt år. Herman etablerade företaget Gullberg & C: o. han blev utnämnd till Grekisk Generalkonsul och skiljdes från Gunborg 30/7 1909. Efter skilsmässan flyttade Gunborg till Uppsala och umgicks där med Hermans syster Anna och dennes make Anders Sjöstedt. Dessa tog Gunborgs parti och under en tid var kontakten mellan Herman och systemen Anna bruten.

Genom sin gode vän Anders Stridbeck träffade Herman sedan Elin som var inackorderad hos Anders moder för att studera musik i Stockholm. Då Elin var endast 17 år när de träffades, fick äktenskap vänta på ett godkännande av Elins fader, men därefter stod ett stort bröllop i Kalmar domkyrka 1910. 1915 anges han som syssloman för Sverige avseende Kungliga Octroierede Aktiesällskap. Kontoret ligger då på Regeringsgatan 35.

Paret var bosatta på Strandvägen 17-19 och sedan på Linnegatan 7. Herman inköpte först som sommarbostad Karl Gerhards villa i Saltsjöbaden. Under åren 1912-17 ägde makarna och genomförde genomgripande renoveringar av Västra Älvsala gård på Värmdön. De lät där byggda då en brygga vid udden, troligtvis ovanpå en gammal stenkista från 1700-talet, därav namnet "Konsulns brygga", som lever kvar i folkmun än idag. Därefter inköptes Fiholm som snart såldes och makarna flyttade i april 1919 till Mälsåker. I och med övertagandet av godset kom Herman att bli landets siste godsägare med patronatsrätt, d.v.s. den som tillsatte prästen i Jäders församling.

Familjen Gullberg framför sitt slott Mälsåker.

1917 investerade Herman (och många andra) i en nyemission i företaget Albert Söderberg & Co. Albert Söderberg & Co AB var ett så kallat emissionsbolag, ett riskkapitalbolag verksamt i början av 1900-talet. 1911 övertog Söderberg & Co ägandet av Wargöns AB från en annan riskkapitalist, William Olsson. Wargöns AB hade ursprungligen grundats av kanal- och järnvägsbyggaren Nils Ericson och hans tre söner åren 1868-72. Företaget drev ett träsliperi och ett pappersbruk vid Göta Älv.

Genom aktieemissioner finansierades en kraftig expansion av företaget som investerade i mangangruvor, elektrostålverk (senare ferrolegeringsverk) och därefter stora skogsförvärv i gränsområdet Värmland, Västmanland, Dalarna och Närke. Med skogsköpen följde Hellefors järnbruk, Laxå bruk och Frederiksbergs massafabrik med mera.

Även pappersbruket Munksjö köptes upp av Albert Söderberg & Co. Köpet skedde 1917 och säljare var familjen Ljungqvist. Därefter köptes en rad skogsegendomar i Småland och vid Vätterns norra ände (de så kallade Aspa-skogarna). Planen var att koncentrera verksamheterna i Otterbäcken på samma sätt som Uddeholmsbolaget gjort i Skoghäll.

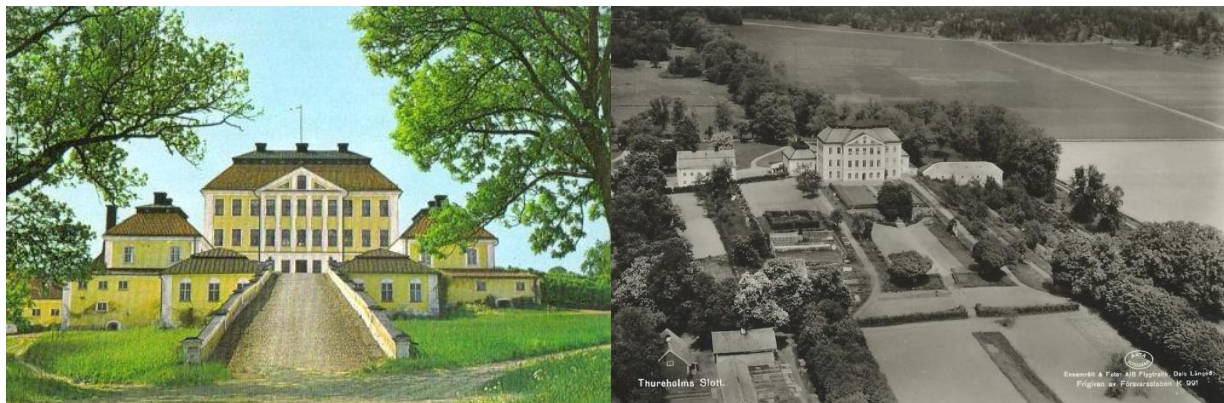
Från 1920 drabbades dock Wargön-koncernen och Albert Söderberg & Co av en ekonomisk kris som ledde till att planerna aldrig kunde genomföras. Aktieemissionseran gjordes till uppenbara överkurser och kritiserades kraftigt av dåtida vänsterskribenter. Albert Söderberg & Co likviderades 1921. Företagets ekonomiska problem medförde också stora förluster för Wermlands Enskilda Bank som stått för lånen till den snabba expansionen. Banken överlevde dock.

En sparad aktie efter konkursen.

Efter konkursen fick familjen stora finansiella problem och det har berättats hur man satt och eldade aktier i den stora öppna spisen på Mälsåker. Utan tvekan var ju Hermans starka finansiella tillväxt och fall kopplat till detta. En aktie med stämpel från nyemissionen finns dock sparad som minne. Samma år i mars 1921, såldes Mälsåker till Baronen Åkerhielm. Under denna turbulenta period opererades också Herman i Carlsbad.

Istället inköptes redan samma år egendomen Thureholm som till skillnad från Mälsåker genererade avkastning från egen produktion och utarrenderad mark. Under Hermans översyn renoverades även Thureholm i grunden och "moderniteter" såsom rinnande vatten installerades. Egendomen Thureholm var på sin tid en av landets största, totalt omfattade godset en areal om 1971 hektar varav 528 hektar var uppodlad åkermark och bara kustremsan sträckte sig flera mil längs med Södermanlandskusten. Det fanns ett femtiotal arrendatorer med olika stora arealer. År 1928 hade man Svenska Hem på besök som gjorde ett stort "hemma hos" reportage och ger en fin överblick av slottets interiör.

Thureholms slott.

Nästan tre år efter Hermans bortgång 1933 såldes Thureholm. Skälet till att det tog sådan tid med försäljning var att Elin lät anlägga vägar och sedan stycka upp egendomen i flera bitar. Alla arrendatorer erbjöds friköpa mark och sedan i maj 1936 utauktionerades stora delar av lösöret. Huvudfastigheten med en fortfarande ansevärd areal såldes sedan till en gren av familjen Bonde.

Elin med barnen Adrienne och Rolf.

Barn:

1. Adrienne Gullberg, se familj 23
2. Rolf Gullberg, född 1915-08-09 i Stockholm, död 1978-12-18. Affärsman.
3. Herbert Emil Gullberg, född 1923-04-17 i Stockholm. Affärsman i Philadelphia USA.
4. Hemming Anders Gustaf Gullberg, född 1924-11-07 i Stockholm. Plantageföreståndare i Nairobi Kenya.

Familj 25

Adrienne Gullberg, (från familj 22), född 1913-01-01 i Stockholm, död 2002-02-02 i Stockholm. Fru i Stockholm. Begravd Stockholms norra begravningsplats kvarter 13A, nr 316 (J.W. Langelius familjegraf).

Adrienne Gullberg och maken Henry Strandh

Adrienne och hennes bröder bodde tidvis inne i Stockholm på Strandvägen 19 samt under perioder på familjens gods. Hon läste vid Lyseum för flickor på Kommendörsgatan under tiden på Mälsåker. 1921, efter att familjen flyttat till Tureholm studerade Adrienne för guvernant, tidvis tillsammans med sin kusin Sonja Sjöstedt vars familj under ett par år bodde i en av flyglarna på Tureholm.

Sista året av studier 1929-30, tillbringades på Buffemont utanför Paris, där hon lärde känna sin genom alla år bästa väninna Rhea Greuling, gift Aminoff. Adrienne var under flera år aktiv inom ungdomspolitiken för unghögern.

Blivande maken Olof Henry Strand var sedan under studentåren aktiv i Landstormen där han fick befälsexamen 1927. Han tog studentexamen vid Södra Latin 10/5 1928. 1929 i juni blev Henry antagen som Officersaspirant vid Svea Artilleriregemente (A1) och utexaminerades efter Officersaspirantskolan i Kristianstad 1929-30 och Karlberg 1930-32 som Fänrik i april 1932.

Sedemera blev Adriennes syster Ingeborg Gullberg förlovad med Carl Silfverstolpe. Denne var studerade på AIHS under åren 1934-36 och blev där god vän med Löjtnanten Henry Strand. Sålunda kommer Adrienne och Henry att träffas, tycke uppstår och trots modern Elins protester så gifter sig paret redan hösten 1935.

Gift 1935-09-30 i S:t Jacob med Olof Henry Strandh

Henry kallades under sin uppväxt för "Negern" på grund av sin mörka hy och anges som en kämpaglad ledare för en av de två pojkligor som fanns i södra bergen på Södermalm i Stockholm. Ligorna kallades "Hemmets vedgård" och nämns i bl.a. dåvarande kamraten och sedemera skådespelaren Stig Järrels memoarer. Dessa "kämpade" med slangbellor och dylikt sinsemellan och ibland tillsammans mot frigångarna från Långholmens fängelse som kom för att stjäla ved från kvarterens innegårdar. Han är även omskriven för sitt mycket fördelaktiga yttre. Krönikören Kid Severin som gick i Henrys klass på södra latin skrev bl.a. i sina memoarer hur klassens flickor sjöng "Gläns över Henry Strandh" vid morgonsången.

Henry på hästen Häxan under utbildning på Strömsholm och karikatyr från tiden vid KHS..

Efter bröllopet bosätter sig makarna den 20/9-1935 på Karlavägen 20, för att därefter tillsammans under tiden 22/8-1936–30/6 flytta till ridskolan i Strömsholm varefter Henry blir utnämnd till Löjtnant.

Familjen bosätter sig den 30/8-37 vid den nybyggda Tessinparken på Gärdet på Storskärsgatan 6, men flyttar i januari 1937 till Marma, där Henry tjänstgör som signalofficer vid krigsförband och blir utnämnd till Kapten i oktober samma år. Under perioden 1941-43 är han elev vid Krigshögskolan (KHS) varvat med tjänstgöring som Batterichef vid krigs och utbildningsförband, från 1945 Batterichef vid A5.

Henry är en mycket framstående ryttare och tävlar framför allt i hoppning. Han är med i landslaget och deltar i flertalet tävlingar bl.a. vid Stockholms Fältrittklubbs tävlingar representerandes A1 och är uttagen att tävla för Sverige i hoppning vid OS 1948. Han tjänstgör som adjutant till den sedemera avlidne kronprinsen Gustaf Adolf, vilken precis som Henry är en mycket framstående ryttare och medlem i landslaget.

A1 lag i fältritt 1937. Från vänster Dyrssen, Morath, St Cyr och Henry.

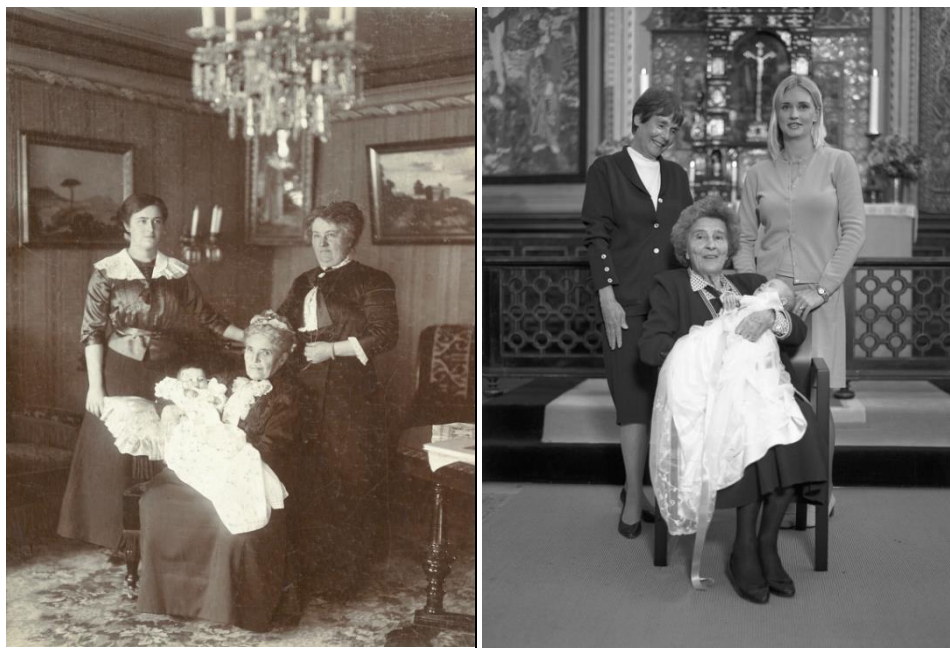
Kronprinsen och många andra officerares mycket positiva syn på Hitlertyskland delas av Henry vilket är något som kommer att prägla honom och familjen livet ut och säkerligen även påverkar hans karriär mycket negativt. Henry skadas vid en bilolycka 1947 då familjens bil blir påkörd av en berusad bagare. Hans ena knä blir förstört och fortsatt trupptjänst och tävlande omöjliggörs. Samma år avlider även kronprinsen och mycket av det som haft stor betydelse för Henry raderas inom kort. Av deltagandet i OS blir det ingenting av.

Henry tjänstgör därefter som adjutant hos Överkommendanten Gustav Dyrssén i Stockholm. Denne var en äldre kollega från A1 och Henrys regementschef till 1941. Gustav Dyrssén var också en framstående ryttare och de har tidigare tillsammans varit uttagna att representera regementet vid tävlingar. Henry är även i sin roll militär rådgivare på Länsstyrelsen. 1957 tar Gustaf Dyrssén avsked och året därpå pensionerar sig även Henry från det militära.

Familjen bor sedan under flera år utomlands, både i Spanien och i Frankrike. Sonen Ove har då lämnat hemmet men dottern Madeleine finns med. Ett par efter hemkomsten bosätter sig Adrienne och Henry i Malmö, där paret fortlever sitt liv tills Henry går bort 1990. Efter detta flyttar Adrienne tillbaks till Stockholm.

Första bilden nedan är tagen i samband med dopet av Adrienne Gullberg, d.v.s. Johanna (Parrow) Thernströms barnbarnsbarn, i det Thernströmska huset i Kalmar. Sittande Johanna Parrow gift med Carl-Oscar Thernström, Stående till höger Amelie Johansson gift med Oscar Thernström och stående till vänster Elin Thernström gift med Herman Gullberg.

Nästa bild är tagen i samband med dopet av Adrienne Strand, d.v.s. Adrienne Gullbergs barnbarnsbarn. Sittande Adrienne Gullberg gift med Henry Strandh, stående till vänster Birgitta Thernström gift med Ove Strandh (svärdotter och kusin till Adrienne) och stående till höger Birgittas svärdotter, gift med sonen Fredrik Thernström-Strand.

Bilderna återger sju generationer i slkten Thernström.

Familj 26

Mabel Arvida Thernström (från familj 15), född 1911-07-17 i Warrenton, Syd Afrika. Bosatt i Kalmar.

Gift 1938-06-10 i Kalmar med Schalk William Löfberg, född 1913-11-22 i Syd Afrika, död 1979-04-05 i Kalmar.

Barn:

1. Georg Arvid Löfberg, född 1940-01-27 i Kalmar.
2. Jenny Christina Löfberg, född 1943-05-12 i Kalmar.
3. Fredrik Gunnar Löfberg, född 1948-03-01 i Kalmar.

Familj 27

Elli Lundgren (från familj 16), född 1896-04-14 i Kalmar, död 1977-08-13.

Gift 1920-12-28 i Kalmar med Nils Westberg, född 1895-08-16, död 1962-10-13.

Barn:

1. Hans Westberg, född 1921-10-05.
2. Karl-Johan Westberg, född 1924-02-16.
3. Margit Westberg, född 1928-07-12.

Familj 28

Asta Lundgren (från familj 16), född 1898-03-21 i Kalmar.

Gift 1920-10-11 i Kalmar med Nils Lundin, född 1893-01-16.

Barn:

1. Sture Lundin, född 1921-07-12.
2. Barbro Lundin, född 1924-04-01.

Familj 29

Wera Lundgren (från familj 16), född 1899-06-22 i Kalmar, död 1970-04-29.

Gift 1923 med Eldar Bergene, född 1894-02-01, död 1928-11-17.

Barn i första giftet:

1. Tryggve Bergene, född 1924-07-25.
2. Inger Bergene, född 1926-04-08.

Gift 1936 med Karl Arosenius, född 1896-04-09, död 1981-03-06.

Barn i andra giftet:

1. Therese Arosenius, född 1937-07-17.
2. Louise Arosenius, född 1938-12-17.

Familj 30

Birgit Lundgren (från familj 16), född 1902-06-07 i Kalmar, död 1990-04-13 i Stockholm

Gift 1928-09-08 i Kalmar med Ulf Abbe Emil Gullberg, född 1901-04-22 i Stockholm, död 1980-10-06 i Stockholm. Direktör o Grekisk Vice konsul. RgrFenO, RgrGl:sO.

Ulf kvarstannade hos fadern Herman efter föräldrarnas skilsmässa och efter att Herman ingått nytt äktenskap med Elin Thernström. Han tog studentexamen vid Frans Schartaus handelsinstitut 1921 och Reservofficersexamen 1923. Vidare praktiska och teoretiska försäkringsstudier i Frankrike 1924-25 och England 1926-27. Inspektör i Fylgia 1927-30, i Norrland 1930-33.

Birgit var ju kusin med Ulfs styvmor Elin Thernström och då Birgits syster Wera jobbade som guvernant i familjen så träffades Ulf och Birgit. Därigenom kom både far och son att gifta sig med varsin kusin från släkten Thernström. På bilden ovan längst till vänster sitter som tärna Ulfs syster och därigenom även Birgits kusinbarn Adrienne, gift Strandh, (se familj 23). Även Adriennes son gifter sig med en av Adriennes kusiner, Birgitta Thernström, (se familj 21), som är dotter till Elins bror Einar.

Ulf fick 1934, efter faderns bortgång och i enlighet med styvmodern Elin Thernströms önskan övertaga faderns företag AB H. Gullberg & C:o samt försäkringsagenturen för London-Liverpool & C:o.

Barn:

1. Jane Gullberg, född 1929-10-10 i Stockholm.
2. Elisabeth Gullberg, född 1933-01-14 i Stockholm.
3. Staffan Gullberg, född 1937-10-13 i Stockholm, död 1988-01-14.
4. Christina Gullberg, född 1943-04-10 i Stockholm.

Familj 31

Dagny Lundgren (från familj 16), född 1904-12-24, död 1963-10-07.

Gift med Johan Ehrensvärd, född 1902-03-28 i Kristianstad, död 1990-08-08. Överläkare.

Johan Ehrensvärd blev medicine licentiat vid Karolinska institutet i Stockholm 1930 och genomgick specialistutbildning vid Serafimerlasarettet, Åsö sjukhus, Psykiatriska sjukhuset (Konradsberg), Långbro sjukhus och Beckomberga sjukhus. Han var överläkare vid psykiatriska avdelningarna på Sankt Eriks sjukhus och Norrtulls sjukhus 1946–57 samt praktiserande läkare i Stockholm från 1946. Han författade också skrifter inom psykiatri.

Barn:

1. Annie Constance Ehrensvärd, född 1937-10-16.
2. Birgitta Jane Ehrensvärd, född 1939-07-13 i Stockholm.

Bilden nedan visar systrarna Ehrensvärd Annie och Birgitta (Tytte) med sina sysslingar Gunnila, Margareta och Birgitta Thernström, (de senare i vagnen). Bredvid till höger står vänner till familjen.

